

KÄRKÖLÄ

Kärkölen kunnan Taloussuunnitelma 2020–2022 Talousarvio 2020

Sisällys

1. Pormestarin katsaus	2
2. Yleiset lähtökohdat	3
2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa.....	3
2.2. Sisältö ja rakenne	3
2.3. Strategiset lähtökohdat	4
2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet	6
2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset.....	6
3. Yleisperustelut.....	7
3.1. Yleinen taloudellinen tilanne.....	7
3.2. Kuntatalous	7
3.3. Väestö ja työpaikat.....	8
3.4. Kärkölän taloudellinen tilanne	13
3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat	14
3.6. Kärkölän kunnan organisaatiokaavio	22
3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä.....	23
4. Toimialakohtaiset perustelut	24
5. Tuloslaskelma.....	50
6. Investointiosa.....	51
7. Rahoitusosa.....	54
8. Talousarvion sitovuustasot.....	55
9. Taloussuunnitelma 2020-2023.....	56

1. Pormestarin katsaus

Vuoden 2019 aikana maailmantalouden epävarmuus on ollut kasvussa. Erityisesti protektionismin kasvu on lisännyt epävarmuutta talouden kehitymisestä Yhdysvaltojen ja Kiinan välillä. Epävarmuutta lisää myös Iso-Britannian eroaikeet Euroopan unionista.

Maailmantalouden kehitys vaikuttaa myös Kärkölen kunnan talouteen. Vientiteollisuuden osuus on korkea Kärkölen työpaikoissa ja epävarmuus heijastuu myös kotimaiseen kysyntään ja työllisyyteen.

Johtuen monista syistä Kärkölen kunnan talousennuste on heikko vuoden 2019 osalta. Keskeisiä ongelmia ovat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kustannuslylykset ja valtionosuuksien alhainen taso. Oikein ajoitettu tuloveroprosentin korotus hiukan helpottaa muuten vaikeaa talousvuotta. Talouteen vaikuttaa myös ajallaan valmistunut Keltasiiven koulurakennus, joka aiheuttaa poistojen nousua. Koulujen sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet myös kertaluonteisia menoja esimerkiksi materiaalihankintojen muodossa.

Kärkölen kunnan taloussuunnittelua tehdään epävarmoissa olosuhteissa, mutta osin paranevien näkymien vallitessa. Tulopuolella talousarvion pohjana olevat verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet ovat myönteisiä. Väejäämätön nousu sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksissa tulee osin katetuksi tulojen nousulla. SOTE-menojen kasvua lisää ikääntyneen väen osuuden kasvu, lääketieteen kehittyminen ja nuorten pahoinvoinnista johtuva lastensuojelutoimien lisääntyminen.

Kunnan muissa toimintamenoissa pyritään edelleen löytämään säästöjä, joilla mahdollisimman vähän heikennetään kuntalaisten kokemaa hyvinvointia. Kunnan tehtävien lisääntyminen (rakennusvalvonta ja tiedonhallintalaki) sekä strategisten tavoitteiden (koulurakentaminen ja asuminen) aiheuttamat toimenpiteet edellyttäisivät henkilöresurssien lisäämistä. Tästäkin pyritään kuitenkin maltilliseen kehitykseen.

Pitkäjänteinen työ kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi edellyttää kuitenkin lakisääteisten palvelujen lisäksi toimia hyvinvoinnin ja terveyden ennakoivaan kehittämistä ja kunnan kiinteistöjen ennakko- ja huoltotoimintaa. Myös työllisyyden hoitoon osoitettavat lisäresurssit voi katsoa hyvinvoinnin lisäksi myös hyviksi investoinneiksi tulevaisuuteen. Kunta pyrkii myös tiiviiseen yhteistyöhön naapurikuntien kanssa sekä Päijät-Hämeen maakunnassa että naapurimaakunnissa.

Liittyminen hankkeisiin, joissa kasvamme osana Lahden seutua, voi osoittautua tärkeäksi osaksi tulevaa kehitystämme.

2. Yleiset lähtökohdat

2.1. Talousarvio ja taloussuunnitelma kuntalaissa

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttamisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 110 pykälässä.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi vuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (110.3 §).

2.2. Sisältö ja rakenne

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan **käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman ja rahoituksen** näkökulmista.

Käyttötaloudessa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmassa osoitetaan tulo-rahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin.

Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Taloussuunnitelma laaditaan kolmivuotisena vuosille 2020–2022. Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

2.3. Strategiset lähtökohdat

Talousarvion ja -suunnittelun lähtökohtana on kunnanvaltuuston 18.9.2017 hyväksymä kuntastrategia. Strategia laadittiin luottamushenkilöiden ja työntekijöiden yhteisissä työpajoissa. Luonnokseen pyydettiin kuntalaisten kommentteja.

Kärkölen strategian mukaan

Kärkölä on ulospäin suuntautuva ja myönteisesti tunnettu, terve, itsenäinen yhteisöllinen sekä menestyvä - ihmisen kokoinen kunta.

Toimintaa ohjaavina arvoina ovat:

Strategian tavoitteet ja toimenpiteet on jaettu neljään osa-alueeseen:

yhteistyö, hyvinvointi, kasvu ja talous.

Strategiaa toteutetaan käytännön toimenpiteillä, jotka kirjataan vuosittain talousarvioon toiminnallisina tavoitteina, jotka sitovat hallintokuntia. Sitovien tavoitteiden lisäksi vision ja arvojen tulee toteutua jokaisen luottamushenkilön ja työntekijän jokapäiväisessä työssä ja päätöksenteossa.

Kunnanvaltuusto on 12.12.2011 hyväksynyt Kärkölen kunnan **elinkeinostrategian**, joka sisältää tavoitteita elinkeinoelämän edellytysten turvaamiseksi Kärkölässä.

Kunnanvaltuuston 28.5.2018 hyväksymä **viestintä- ja markkinointistrategia** pohjautuu kunnan strategiaan ja määriteltyyn visioon sekä arvoihin. Strategian pohjalta toimikunta laatii viestinnän ja markkinoinnin vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja määrärahan käyttösuunnitelmat.

Viestintä- ja markkinointistrategian toimenpiteillä edesautetaan kunnan tavoitteiden saavuttamista, vahvistetaan kunnan imagoa ja edistetään kuntalaisten ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia. Strategiassa asetetaan viestinnälle ja markkinoinnille kehittämistavoitteet, määritellään toimenpiteet, joilla ne saavutetaan sekä seurannan mittarit.

Kuntasuunnittelutoimikunnan suosituksesta kansliapäällikkö asetti 27.9.2019 (§ 20) asumisen strategian työryhmän, jonka tehtävänä on esitellä **asumisen strategia** kunnanhallitukselle.

Terveydenhuoltolain perusteella kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Vuosittain laaditaan hyvinvointisuunnitelma, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Edellisen valtuustokauden laaja hyvinvointikertomus esitettiin valtuustolle joulukuussa 2016. Hyvinvointikertomuksen tuottaman tiedon perusteella asetettiin toiminnallisia tavoitteita suunnitelmakaudelle 2017–2020. Vuosittain laadittavassa hyvinvointisuunnitelmassa tarkastellaan tavoitteiden toteutumista.

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista tuli voimaan 1.7.2013. Lain 5 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi. Suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä ja suunnitelma on laadittava osana kaikkien yhteistoiminta-alueen kuntien strategista suunnittelua. Sipilän hallituksen kärkihankkeen toteutetussa koti- ja omaishoidon uudistuksessa luotiin malleja iäkkäiden alueellisille palvelukokonaisuuksille, joissa on sovitettu yhteen heille suunnattuja palveluita. Kärkihankkeen loppuraportti julkaistiin keväällä 2019 ja kehitystyötä jatketaan maakunnissa hankkeen pohjalta.

Kärkihankkeen maakunnan muutosagentin työn tuloksena on syntynyt kirjallinen, alueen toimijoiden hyväksyttäväksi tuleva toimintasuunnitelma iäkkäiden elämisen ja palvelujen yhdistämisestä maakunnassa sisältäen toimintasuunnitelman toteutumisen seurannan. Suunnitelma esitellään hyväksyttäväksi kunnanvaltuuston kokouksessa 9.12.2019.

Lastensuojelulain mukaan kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma hyväksytään kunkin kunnan valtuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa.

Tämän valtuustokauden suunnitelma on laadittu maakunnan laajuisena suunnitelmana, jossa on kuntakohtaisesti huomioitu kuntien erityispiirteitä ja niistä johtuvia toimenpidetarpeita. Suunnitelma on valmistunut vuoden 2018 lopussa ja se on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 11.11.2019 § 46.

Arki terveeksi – mieli hyväksi, Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toimintasuunnitelma 2018–2021 on hyväksytty Kärkölen sivistys- ja hyvinvointilautakunnassa 25.1.2018 § 6.

Tavoitteena turvallisuus, Päijät-Hämeen perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2017–2020 on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 3.4.2017 § 15.

Ehkäisevää työtä on Päijät-Hämeessä kehitetty ja edistetty systemaattisesti vuodesta 2010 alkaen. Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys- ja

päihdetyön sekä pelihaittojen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seudullisesta koordinaatiosta vastaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, joka tekee tiivistä yhteistyötä alueen kuntien kanssa.

2.4. Sisäinen valvonta ja konserniohjeet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kuntakonsernin toiminnan taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus, turvata resurssit, omaisuus, henkilöstö ja toiminnan jatkuvuus sekä varmistaa lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattaminen.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä. Lautakunnat vastaavat siitä omilla toimialoillaan. Pormestari ja toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta omilla toimialueillaan.

Kunnanhallitus hyväksyi 14.1.2019 Kärkölen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka tuli voimaan 1.2.2019.

2.5. Talousarvion rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset

Valmisteilla oleva hallintosäännön muutos voi aiheuttaa vuoden 2020 talousarvion rakenteeseen muutoksia. Kunnanhallitus esittää uuden hallintosäännön kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi 9.12.2019.

3. Yleisperustelut

3.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Suomen talouskasvu on hidastumassa kansainvälisen talouden epävarmuuden seurauksena. Talouskasvun hidastuminen näkyy bruttokansantuotteen kasvun pienenemisenä eri ennusteiden mukaan kolmen prosentin tasosta 2018 noin prosentin tasoon vuonna 2020.

Talouskasvun odotetaan erityisesti hidastuvan vientiteollisuuden supistuksina. Kysynnän heikkeneminen on globaalia, mutta erityisesti Kiinan talouden hidastuminen on vaikuttanut suomalaisen vientiteollisuuteen. Talouden näkymiä varjostaa USA:n harjoittama protektionistinen talouspolitiikka ja Euroopassa Brexitin aiheuttama epävarmuus.

Huolimatta investointitahdin hidastumisesta kotimainen kulutuskysyntä jatkuu kohtuullisella tasolla. Teollisuudelle ja työllisyydelle tilanne on kaksijakoinen. Monilla aloilla podetaan edelleen työvoimapulaa, mutta samanaikaisesti uutiset toiminnan supistamisista, kapasiteetin alasajoista ja YT-neuvotteluista yleistyvät.

Yleinen talouskehitys ennakoi työllisyystilanteen heikkenemistä. Hallituksen tavoitteena on nostaa työllisyysaste yli 75 %:n. Hallituksen toimenpiteiden riittävyttä on kuitenkin kyseenalaistettu jopa valtionvarainministeriössä. Yleisen talouskehityksen ja hallituksen tavoitteiden välillä on kasvava kuilu. Edellisen hallituksen saavuttama 72 %:n taso työllisyysasteessa uhkaa kääntyä laskuun. Päijät-Hämeessä työttömyys on jo nousussa viimeisissä tilastoissa.

3.2. Kuntatalous

Kuntatalouden osalta vuosi 2019 jää historiaan yhtenä heikoimmista. Edellisen hallituksen aikana valtiontaloutta saatiin kuntoon huomattavan ansiokkaasti, mutta osa tästä hyvästä työstä johti kuntien taloudellisen aseman heikkenemiseen. Valtionosuuksien palauttaminen aiemmalle tasolle ja verotulojen kehitys luovat uskoa kuntatalouden paranemiselle vuonna 2020.

Epävarmuutta kuntien talouteen on syksyn 2019 aikana synnyttänyt epävarmuus verotusmuutoksista johtuva aikatauluvaihtelu kuntien verotilityksissä. Osa verotilityksistä uhkaa siirtyä vuodelta 2019 vuodelle 2020. Kärkölän oikea-aikainen veroäyrin korotus osin pehmentää vuoden 2019 muuten heikkoa kehitystä. Kolmasosa kunnista joutuu harkitsemaan äyrin korotusta vuodelle 2020, edellisen vuoden tappioiden kattamiseksi.

Henkilöstömenot ovat edellisen hallituksen kilpailukykysojien jälkeen kääntymässä kasvuun. Myös palkkaharmonisaatioon liittyvät vaatimukset nostavat henkilöstökustannuksia.

Kärkölän osalta suuri merkitys tulokseen on Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän kehityksessä. Edellisen toimitusjohtajan aikana kuntien talouden ja sosiaali- ja terveystuotannon ongelmien yhteensovittamiseen ja kehittämiseen ei kiinnitetty riittävästi huomiota. Nykyisen johdon toimesta on tartuttu kiitettävästi toimeen ja usko hallittuun kehitykseen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymässä on palautumassa.

Kunnat ja kuntayhtymä ovat löytämässä yhteiset tavoitteet talouden ja kehittämisen osalta muuten, mutta alueellisen ennaltaehkäisevän terveystyön ja perusterveydenhuollon kehittäminen uhkaa unohtua keskussairaalan, erikoissairaanhoidon ja keskittämisen kustannuksella. Tältä osin kuntayhtymän kehitys ei kansallisten asiantuntijoiden suosituksia, ja on johtamassa hallitsemattomaan kustannusten kasvuun.

Kuntien velkaantuminen tulee lisääntymään tulevina vuosina. Sisäilmaongelmista johtuva investointipaine on voimakas useimmissa kunnissa ja näitä investointeja ei kyetä tulo-rahoituksella hoitamaan. Tämä on tilanne korostetusti myös Kärkölässä. Eri viranomaistahojen vaatimuksesta joudutaan suuriin investointeihin myös tulevina vuosina.

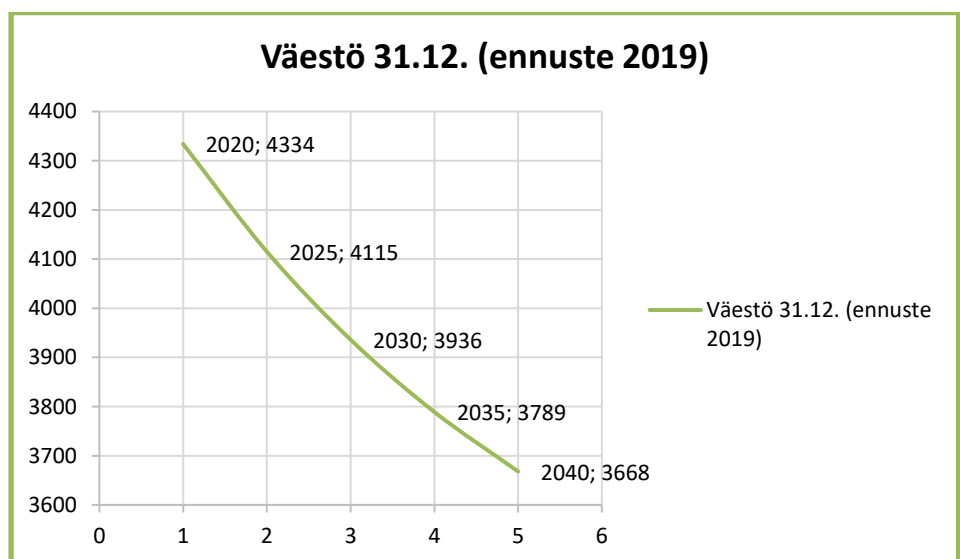
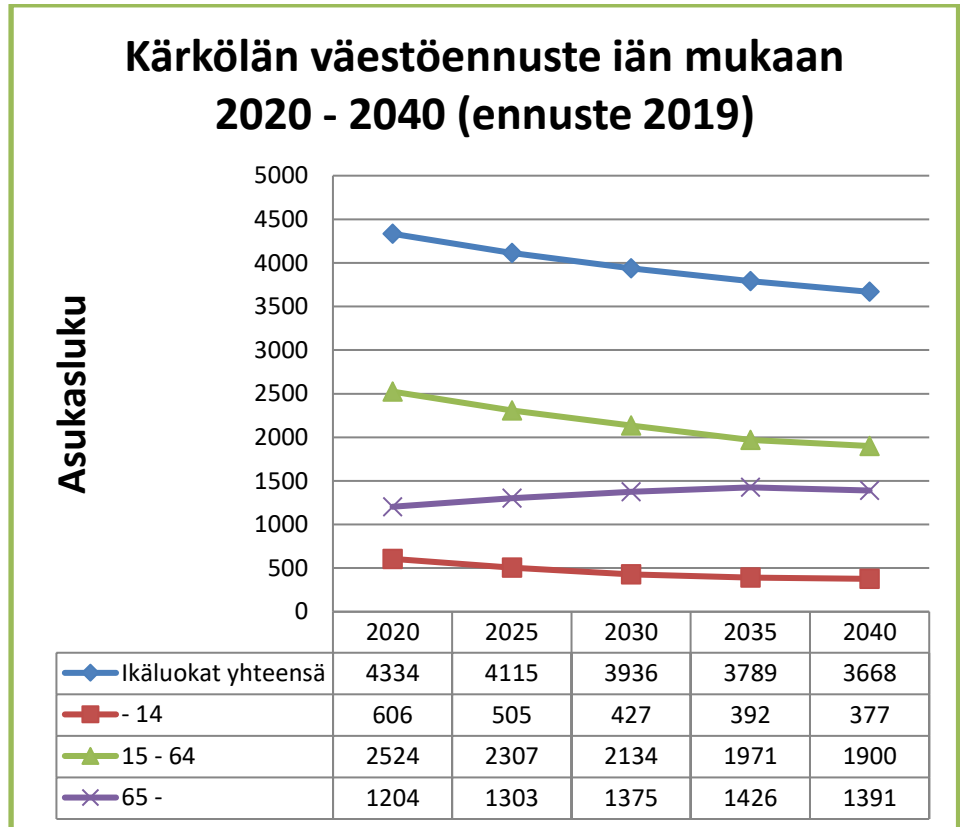
3.3. Väestö ja työpaikat

Kärkölän kunnan asukasmäärän muutokset vuosina 2010–2018:

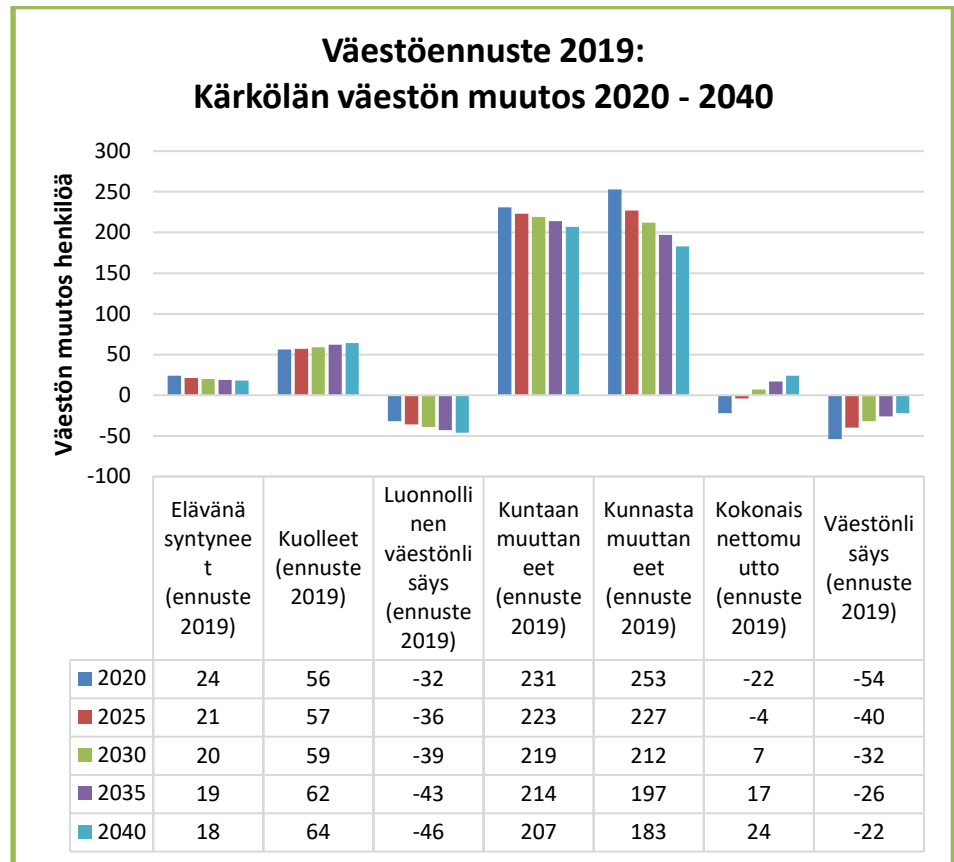
Vuosi	Asukasmäärä	Muutos /hlö	Muutos %
2010	4880	2	0
2011	4796	-84	-1,7
2012	4770	-26	-0,5
2013	4752	-18	-0,4
2014	4651	-101	-2,1
2015	4610	-41	-0,9
2016	4545	-65	-1,4
2017	4509	-36	-0,7
2018	4451	-58	-1,3

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan asukasluku vähenee vuodesta 2018 vuoteen 2040 mennessä noin 780 asukkaalla.

Vuoteen 2040 mennessä yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan olevan lähes 20 % suurempi vuoden 2018 tilanteeseen verrattuna.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna Tilastokeskuksen vuoden 2019 väestöennuste aikavälillä 2020–2040.

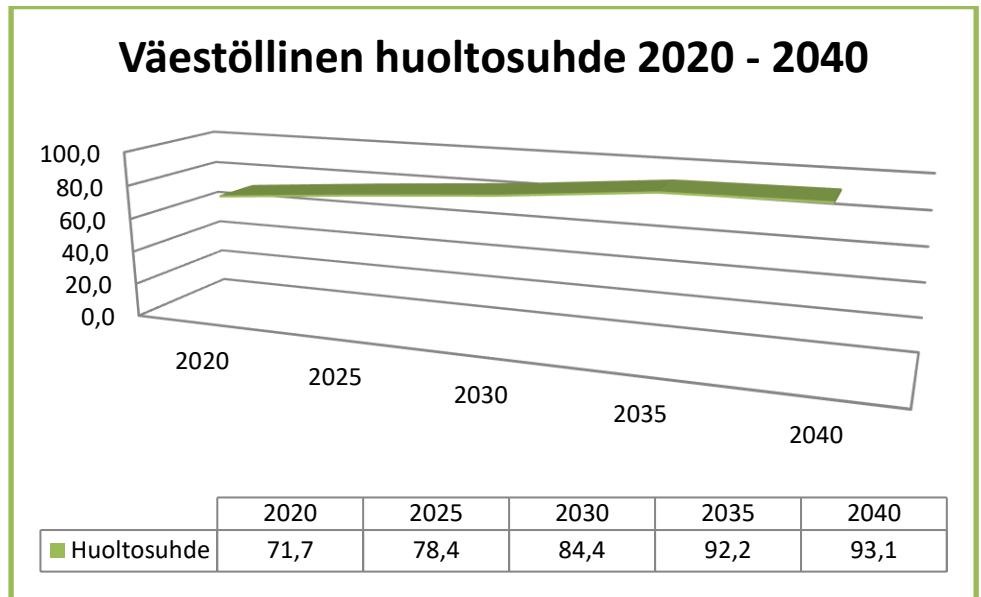
Seuraavassa taulukossa on kuvattu Kärkölän taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde verrattuna Päijät-Hämeen ja koko maan vastaaviin lukuihin.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa sitä osuutta väestöstä, jonka työlliset joutuvat elättämään.

Erikseen määritellään väestöllinen huoltosuhde, jossa verrataan työikäisen väestön määrää lasten ja vanhuuseläkeikäisten määrään. Tämä tunnusluku mittaa siis ainoastaan ikärakennetta, eikä huomioi mitenkään sitä, tekeekö ihminen työtä vai ei.

	KOKO MAA	Päijät-Häme	Kärkölä
Taloudellinen huoltosuhde 2017	1,37	1,72	1,48
Väestöllinen huoltosuhde 2018	0,68	0,67	0,69

Tilastokeskuksen ennuste Kärkölän väestöllisen huoltosuhteen muutoksesta vuosille 2020–2040:

Työpaikat ja työvoima

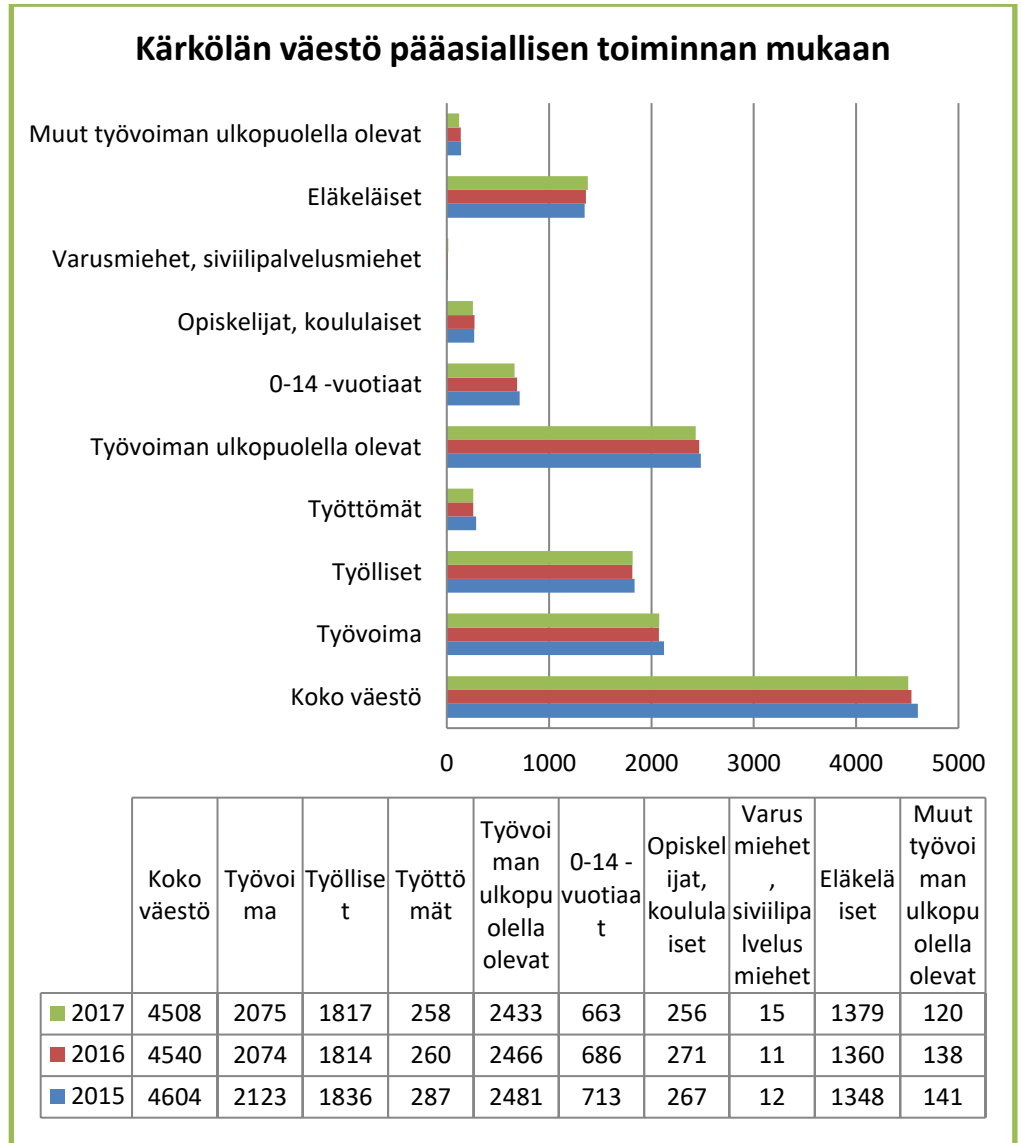
Työvoiman määrä Kärkölässä syyskuun lopussa 2019 oli 2 075 henkilöä. Vastaava luku syyskuun 2018 lopussa oli 2 074 henkilöä.

Työttömiä oli 207 eli 10,0 prosenttia, (2018 vuonna 9,3 %).

Yli vuoden työttömänä olleita oli 53 (2018 vuonna 77) ja alle 25-vuotiaita työttömiä oli 22 sekä vuonna 2018 että vuonna 2019. Avoimia työpaikkoja oli 7 (2018 vuonna 12).

Päijät-Hämeen työttömyysaste oli 11,0 % (2018 vuonna 11,5 %).

Seuraavassa Tilastokeskuksen taulukossa on kuvattu Kärkölän kunnan väestö pääasiallisen toiminnan mukaan muuttujina ikäluokitus/pääasiallinen toiminta ja vuosi:

3.4. Kärkölen taloudellinen tilanne

Taloudellisen tasapainon tarkastelussa tärkein mittari on vuosikatteen riittävyys. Talous on rahoituksen näkökulmasta tasapainossa, kun vuosikatteella pystytään kattamaan investoinnit. Pitkällä aikavälillä vuosikatteella tulisi lisäksi kattaa myös lainojen lyhennykset.

Kärkölen kunnan vuoden 2018 tilinpäätös oli 706 000 euroa alijäämäinen. Kunnan taseella on vuoden 2018 tilinpäätöksen jälkeen 3,8 miljoonaa euroa ylijäämää. Se oli tilinpäätöksen ajankohdan mukaan laskettuna 880 euroa asukasta kohden. Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on yhteensä 1 274 000 euroa ja 286 euroa asukasta kohden.

Kuntalaki edellyttää, että taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja, että kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Talousarviossa kohdassa 9. on esitetty taloussuunnitelma vuosille 2020–2023. Verorahoituksessa tapahtuneet muutokset, erityisesti valtionosuusleikkausten päättyminen, sekä toimintakatteeseen vaikuttava toiminnan tehostaminen parantavat kunnan rahoituksen riittävyyttä niin, että taloussuunnitelmakausi on ylijäämäinen. Erityisen suuri vaikutus on Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän maksuosuuksien kehityksellä. Vuonna 2023 Kärkölen kunnalla on taseessa arviolta 597 euroa ylijäämää asukasta kohden.

Kunnan pitkäaikaisen lainan määrä oli 31.12.2018 8,3 miljoonaa euroa ja sen arvioidaan olevan 7,7 miljoonaa euroa 31.12.2019. Taloussuunnitelman investointiohjelmassa on suunnitelmakaudelle noin 20 miljoonan euron investoinnit, joten velkamäärä nousee niiden seurauksena lähivuosina huomattavasti.

Suuret investoinnit on tehty suunnitelman mukaan vuoden 2022 aikana, joten vuonna 2023 lainamäärän kasvu pysähtyy ja lainojen lyhennykset alkavat pienentää pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärää.

3.5. Talousarvion laatimisen lähtökohdat

Kuntastrategian mukaiset tavoitteet

1 YHTEISTYÖ	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Avoimuus	<p>Kuntalainen saa tietoa monipuolisten, kehittyvien viestintäkanavien kautta.</p> <p>Sisäinen ja ulkoinen viestintä toteutetaan aktiivisesti ja läpinäkyvästi.</p> <p>Selkeä tiedottaminen asioiden valmistelusta eri vaiheissa.</p>
Päätöksenteon kehittäminen	<p>Yhteinen laaja osallistuminen strategian suunnitteluun ja vahva sitoutuminen strategiaan. Strategian seurannan mittariston luominen.</p> <p>Pitkäjänteinen päätösten valmistelu ja vaihtoehtojen hakeminen.</p> <p>Edistetään lauta- ja toimikuntien aktiivista roolia valmistelussa virkamiestyön tukena.</p> <p>Strategian arviointi vuosittain ennen seuraavan vuoden suunnittelua.</p>
Kuntalaisten osallistaminen	<p>Aloite- ja palautetoiminnan kehittäminen.</p> <p>Kuntalaisten ammattitaidon ottaminen mukaan eri aihealueiden kehittämiseen.</p> <p>Yhteisten tilaisuuksien järjestäminen kuntalaisille.</p> <p>Yhdistysten aktiivisen toiminnan tukeminen.</p>
Verkostoituminen	<p>Sujuva yhteistyö kunnan, yrittäjien, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kesken sekä kunnan sisällä että ulkopuolella.</p> <p>Vakiintuneiden hyvien yhteistyökäytäntöjen ylläpitäminen sekä uusien tapojen kehittäminen ja käyttöönotto.</p>

2 HYVINVOINTI	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Terveys- ja turvallisuus	<p>SOTE -muutoksen hallinta ja muutokseen valmistautuminen.</p> <p>Kuntalaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, jonka lähtökohdanna ovat ennaltaehkäisevät toimet ja matalan kynnyksen liikunta- ja muut hyvinvointipalvelut.</p> <p>Turvallisen ja terveellisen ilmapiirin ja ympäristön vaaliminen.</p> <p>Ennaltaehkäisevän sosiaali-, päihde-, mielenterveys- ja etsivän nuorisotyön kehittäminen.</p>

	<p>Kotona asuvien ikäihmisten turvallisuuteen sekä kotona asumisen mahdollistaviin palveluihin vaikuttaminen.</p> <p>Kunnan ruokapalvelu toimii ruokasuositusten mukaisesti ja pyrkii lisäämään kotimaisten elintarvikkeiden, lähi- ja luomuruoan käyttöä.</p>
Laadukkaat palvelut	<p>Lasten ja nuorten palveluista huolehtiminen.</p> <p>Kasvatuksen ja opetuksen kehittäminen uusilla toimintatavoilla uusissa toimintaympäristöissä.</p> <p>Kirjastotoimen kehittäminen yleisten suositusten mukaisesti.</p> <p>Perhetyöstä, vammaispalveluista ja senioritoiminnasta huolehtiminen.</p>
Elinympäristöstä huolehtiminen	<p>Leikkipuistoista, puistoista ja viherympäristöstä huolehtiminen ja parantaminen.</p> <p>Puhtaan veden turvaaminen.</p> <p>Suuntana lisätä uusiutuvan energian käyttöä sekä pyrkiä noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita.</p> <p>Roskaamisen ehkäisemiseen ja kierrätykseen kannustaminen.</p>
Kunnan laadukas HR – johtaminen ja sen kehittäminen	<p>Henkilöstön työssä jaksaminen.</p> <p>Sairauspoissaolojen vähentäminen työhyvinvointia lisäämällä.</p> <p>Henkilöstösuunnitelman tekeminen eläköitymiset huomioiden.</p> <p>Luottamusmiesten ja henkilökunnan välinen avoimuus ja luottamus.</p> <p>Henkilöstön ammattitaidosta huolehtiminen ja jatkuva kouluttautuminen.</p>

3 KASVU	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Markkinoinnin kehittäminen ja tehostaminen	<p>Markkinoinnin ja imagoviestinnän kustannustehokas kohdentaminen.</p> <p>Säännöllisen viestinnän lisääminen kunnasta.</p> <p>Markkinoinnin monipuolisten keinojen hyödyntäminen.</p> <p>Riittävä resursointi markkinointiosaamiseen henkilöstösuunnittelussa sekä yhteistyö eri tahojen kanssa.</p>
Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen	<p>Tonttien laadukas myyntityö sekä asuntoalueiden teemallinen kehittäminen.</p> <p>Eri alueiden pitkäjänteinen kehittäminen sekä hyödyntäminen ympäristöä kunnioittaen.</p>

	<p>Vuokra-asumisen kehittäminen ja mahdollistaminen.</p> <p>Kiinteistöjen kunnosta ja terveellisyydestä huolehtiminen sekä kiinteistöjen käyttömahdollisuuksien edistäminen.</p> <p>Liikenneyhteyksien kehittäminen ja julkisen liikenteen turvaaminen.</p>
Hyvä paikka yrittää ja asua	<p>Kaikille kunnassa toimiville ja kuntaan tuleville yrityksille taataan hyvä toimintaympäristö.</p> <p>Yrittäjyyden tukeminen ja ohjaaminen tarvittavien palvelujen piiriin sekä aktiivinen vuoropuhelu elinkeinoelämän kanssa.</p> <p>Yhteistyö yritysten ja kolmannen sektorin kanssa uusien palvelujen järjestämisessä.</p> <p>Pysyvien ja vapaa-ajan asukkaiden saaminen kuntaan monipuolisin keinoin.</p>
Digitalisaation edistäminen	<p>Kuntalaisten käytössä olevien tietoliikenneverkkojen kehityksen edistäminen.</p> <p>Nykyisten ohjelmistojen arviointi ja kehittäminen.</p> <p>Kunnan ja kuntalaisten välisen tiedonvaihdon sekä tiedonhallinnan ohjelmistokehitys.</p> <p>Mahdollisten uusien sovellusten etsiminen.</p>

4 TALOUS	
Tavoitteet	Toimenpiteet
Palvelutuotannon tuottavuuden parantaminen	<p>Prosessien määrittely ja kehittäminen.</p> <p>Toiminnan ja organisaation tehostamismahdollisuuksien selvittäminen.</p>
Talouden jatkuva suunnittelu ja seuranta	<p>Pitkäjänteinen budjetointi läpinäkyväksi.</p> <p>Rahoitusmahdollisuuksien kartoitus erilaisiin hankkeisiin.</p> <p>Kunnan omien palvelujen tuotteistaminen ja kustannusten tiedostaminen.</p> <p>Ulkoistuksien uudelleenarviointi ja johtamisen tehostaminen.</p> <p>Hankintatoimen kehittäminen.</p>
Työllisyyden aktiivinen hoito	<p>Työllistämisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.</p>

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 18.2.2019 (KV 2019, §3) hyväksynyt strategian seurannan mittarit ja niiden toteutumisen seurantamenettelyn.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen arvioidaan pysyvän edellisvuoden 6,1 miljoonan euron tasolla. Tämä johtuu suurimmaksi osaksi varhaiskasvatuksen toiminnallisista ja henkilöstöllisistä muutoksista sekä maltillisiksi arvioiduista sopimuskorotuksista.

Kilpailukyky sopimuksen mukaan kunta-alalla leikattiin vuosina 2017–2019 kolmannes henkilöstön lomarahosta. Lomavuodesta 2020 alkaen lomarahat palaavat entiseen tasoon.

Kuntien Eläkevakuutuksen eläkemenoperusteisiin eläkevakuutusmaksuihin on varattu 433 210 euroa. Aikaisemmin omana eräänä käsitellyt varhaiseläkemaksut on sisällytetty muuttuneen ohjeistuksen mukaisesti palkkaperusteisiin maksuihin.

Vakituisessa palvelussuhteessa on 2019 syksyllä yhteensä 106 työntekijää. Suurin osa työntekijöistä on sivistystoimen palveluksessa.

Seuraavassa yhteenveto vastuualueittain Kärkölen kunnan vakituisesta henkilöstöstä:

Keskushallinto	6
Maaseututoimi	1
Kasvatus ja opetus	65
Vapaa-aikatoimi	7
Ympäristönsuojelu	1
Tekninen toimi	2
Kiinteistötoimi	5
Kärkölen Vesi	2
Ruokahuolto	9
Siivous	8
Yhteensä	106

Arvonlisävero

Määrärahat on varattu arvonlisäverottomina.

Sisäiset ja ulkoiset menot ja tulot

Määrärahoihin sisältyy sekä sisäisiä että ulkoisia menoja ja tuloja.

Sisäisinä erinä käsitellään sellaiset menot ja tulot, joissa maksutapahtuma kulkee kunnan yksiköltä toiselle ja suoritus perustuu ostavan yksikön tilaamaan tavaraan tai palveluun.

Sisäiset määrärahat eivät ole määrärahoja kunnan ulkoisessa tuloslaskelmassa, vaikka ne sisältyvätkin kunkin hallintokunnan määrärahoihin ja toteutumisvertailuihin.

Poistot ja aktivointiraja

Suunnitelmapoistot lasketaan valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaan. Investointien aktivointiraja on 10 000 euroa. Sitä pienemmät hankinnat kirjataan käyttötalousosaan ja ne tulevat kerralla kyseisen vuoden menoksi.

Hankinnat

Kunnanhallitus on vahvistanut 3.2.2014 Kärkölen kunnan hankintaohjeet ja päättänyt 4.3.2019 (KH 4.3.2019 / § 47) euromääräiset päätöksentekovaltuudet.

Sitovuustaso

Talousarviossa sitovuustaso on toimielintaso. Jokainen lautakunta voi itse päättää, miten talousarvio sitoo siitä alaspäin lautakuntaa ja yksittäistä vi-
ranhaltijaa.

Talousarvio esitetään vastuualuetasolla.

Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeiset erät sitovat valtuustoon nähden aina tilikauden tulokseen saakka. Tämän jälkeen esitetään tilikauden tuloksen käsittelyerät, jotka eivät ole määrärahoja ja tuloarvioita, koska ne eivät ole rahoitusvaikuttaisia eriä. Vuosittainen poistojen määrä on sidottu valtuuston tekemään poistosuunnitelmaan.

Investointiosa sitoo valtuustoon nähden sillä tarkkuudella, jolla hankkeet on investointiohjelmassa esitetty eli yksittäisinä hankkeina tai hankeryhminä.

Rahoitusosassa sitovia määrärahoja ovat rahoitustoiminnan määrärahat. Sitä aiemmat erät ovat sitovia talousarvion muissa osissa.

Menot

Kärkölen kunnan vuoden 2020 talousarvion toimintamenot ovat 30,2 miljoonaa euroa, mikä on 2,8 %:a vähemmän kuin muutettu talousarvio vuonna 2019. Käyttömenoja vähentää Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ensi vuodelle arvioitu maksuosuus, joka on talousarviovuodelle 2020 pienempi kuin vuoden 2019 muutettu talousarvio. Lisäksi säästöä on aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoissa sekä maksettavissa avustuksissa. Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2020 määräraha-arvio pohjautuu palvelusopimusneuvotteluissa saavutettuun lopputulokseen.

Tulot

Toimintatulot ovat noin 5,89 miljoonaa euroa, mikä on 1,3 % enemmän kuin vuoden 2019 muutetun talousarvion 5,81 miljoonaa euroa. Tuottoja lisää mm. tuet ja avustukset hankkeisiin ja muiden tuottojen 3,8 %:n kasvu.

Verotulot ja valtionosuudet

Talousarvion verotulokohta koostuu kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon sekä kiinteistöverosta. Verorahoitukseen luetaan edellisten lisäksi myös valtionosuudet.

Kunnanvaltuusto päättää vuosittain kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit.

Kärkölän kunnan kunnallisverotuksen tuloveroprosentti nostettiin 2019 vuonna 22,00 %: in. Tätä edeltävän kerran tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2015. Vuoden 2020 tuloveroprosentti on 22,00 %.

Kärkölän kunnan efektiivinen veroaste vuonna 2020 on 14,89 %. Tuloveroprosentin ja efektiivisen veroasteen ero muodostuu kunnallisverotuksen vähennyksistä. Alla olevasta taulukosta ilmenee, että efektiiviseen veroasteeseen on vuosien 2017 ja 2018 heikentymisen jälkeen tulossa maltillista paranemista tulevina vuosina.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste

Verovuosi	2016	2017	2018**	2019**	2020**	2021**
<i>Tuloveroprosentti</i>	21,75 %	21,75 %	21,75 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %
<i>Kunnallisveroaste</i>	15,19 %	14,67 %	14,63 %	14,80 %	14,89 %	15,08 %
<i>Erotus</i>	6,56 %	7,08 %	7,12 %	7,20 %	7,11 %	6,92 %

Verotettavien tulojen arvioidaan kasvavan 2019 vuodesta 2,3 %.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero. Yhteisöveronsaajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Kuntien osuus verosta on vaihdellut vuosittain.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistön verotusarvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaata ja eräitä yleisiä alueita. Kiinteistövero maksetaan kiinteistön sijaintikunnalle. Kiinteistöveroprosenteille on laissa säädetty ala- ja ylärajat, joiden puitteissa kunnanvaltuusto vahvistaa veron vuosittain.

Kärkölän kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2020:

- yleinen kiinteistövero 1,35 %,
- vakituinen asuminen 0,60 %,
- muu asuminen 1,20 %.
- rakentamaton rakennuspaikka 4,35 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

Kärkölen kunnan kiinteistöjen verotusarvot, kiinteistöveroprosentit ja kiinteistöveron tuottoarvio vuonna 2020:

	Verotusarvo	Vaihteluväli	Kiint.vero %	Laskennallinen tuotto €
Vakituinen asuinrakennus	82 696 000	0,41-1,00	0,6	496 176
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	4 734 000	0,93-1,80	1,2	56 808
Yleishyödyllisessä käytössä oleva rakennus	335 000	0,00 - 1,80	0	0
Rakentamaton rakennuspaikka	359 000	2,00 - 6,00	4,35	15 617
Yleinen rakennus	32 498 000	0,93 - 1,80	1,35	438 723
Yleinen maapohja	10 244 000	0,93 - 1,80	1,35	138 294
Yhteensä	130 866 000			1 145 617
Maksuunpantava määrä				1 145 617

Seuraavassa taulukossa esitetään eri verolajien euromääräinen kertymä vuonna 2018 sekä tuloarviot vuodelle 2019 ja 2020:

	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kunnallisvero	13 910 780	14 783 000	15 050 000
Yhteisövero	615 606	745 000	744 000
Kiinteistövero	1 137 108	1 121 000	1 100 000
Verotulot yhteensä	15 663 493	16 649 000	16 894 000

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta; kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen koko maassa kohtuullisella verorasitteella.

Seuraavassa taulukossa esitetään Kärkölen kunnan valtionosuuksien kertymä vuodelta 2018 sekä arviot vuosille 2019 ja 2020:

	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Peruspalvelujen valtionosuus	6 410 613	6 258 000	6 897 760
Verotulojen valtionosuustasaus	2 493 190	2 603 190	2 832 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 043 298	-1 044 190	-1 050 130
Valtionosuudet yhteensä	7 860 505	7 817 000	8 679 630

Kärkölen Vesi

KÄRKÖLÄN VESI	TP 2018	TPE 2019	TA 2020
TOIMINTATUOTOT	925 781	995 000	995 000
TOIMINTAKULUT	-489 039	-508 160	-471 130
TOIMINTAKATE	436 741	486 840	523 870
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-98 964	-93 650	-96 250
VUOSIKATE	337 777	393 190	427 620
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-393 642	-389 220	-399 640
TILIKAUDEN TULOS	-55 864	3 970	27 980

Vesi- ja jätevesilaitos on kirjanpidollisesti kunnan muusta toiminnasta eriytetty taseyksikkö.

Kärkölen Veden vuoden 2020 talousarvio on noin 27 980 euroa ylijäämäinen. Talousarvioon on sisällytetty Kärkölen Veden peruspääomalle laskettava 3 prosentin sisäinen korko.

Kärkölen Veden toiminnan suurena haasteena on suunnitelmakaudella toteutettava jätevedenpuhdistamon tai siirtoviemärilinjan rakentaminen. Investoinnin kustannusarvio on 3,6 miljoonaa euroa.

Lainat

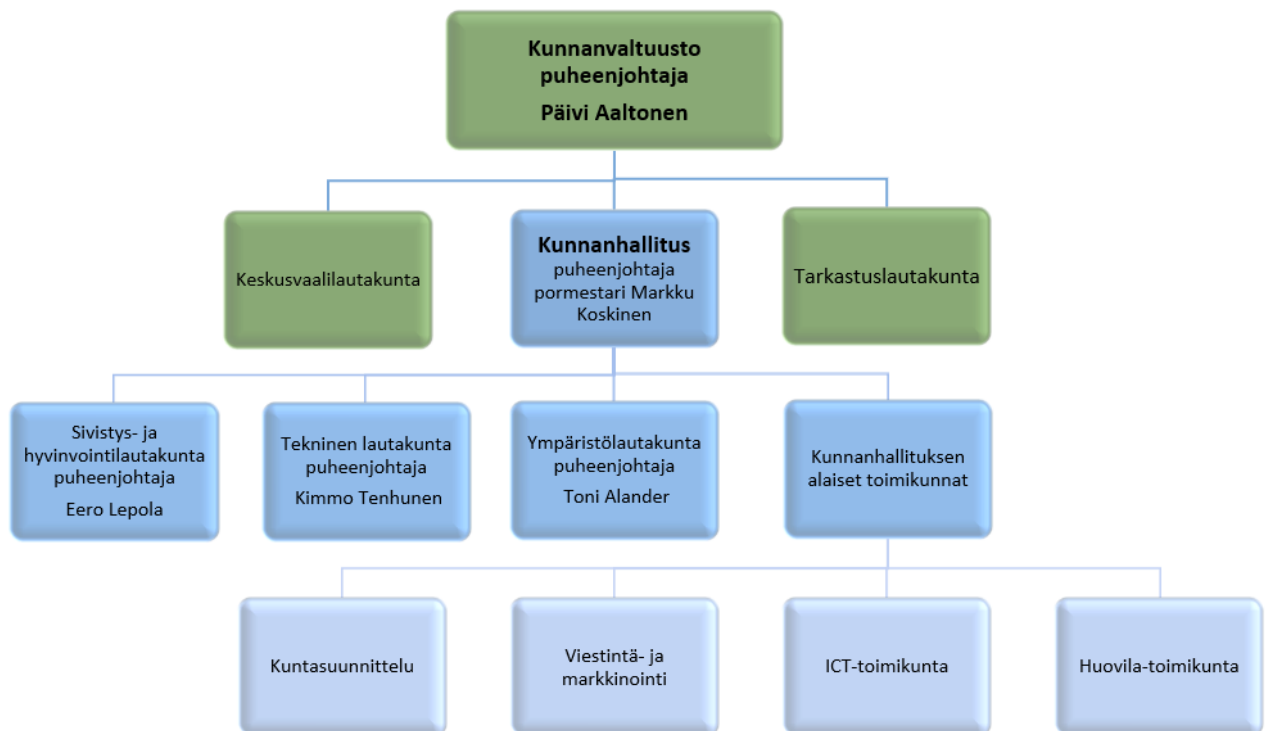
Mikäli käyttötalouden talousarvio ja rakentamisohjelma toteutuvat suunnitellun mukaisesti, ottolainojen kokonaismäärä kasvaa merkittävästi suunnitelmakaudella.

Vuoden 2022 lopussa lainamäärä on noin 31 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi on huomioitava kiinteistöleasing -järjestelyn vuokravastuut, joita on noin 5 miljoonaa euroa.

Suunnitelmakauden aikana vuonna 2021 päättyy nykyinen leasing-sopimus, joten asiasta on silloin päätettävä uudelleen.

Antolainojen lyhennykset ovat vuositasolla 102 000 euroa.

3.6. Kärkölän kunnan organisaatiokaavio

3.7. Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Kärkölen kuntakonserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt, suluissa Kärkölen kunnan omistusosuus yhteisöstä:

Kuntayhtymät:

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (2,91 %)

Päijät-Hämeen liitto (2,58 %)

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä (1,22 %)

Eteva kuntayhtymä (0,40 %)

Tytäryhtiöt:

Kuntala Oy (100 %)

Kärkölen Lämpö Oy (75,0 %)

Osakkuusyhteisöt:

As Oy Väinölänrinne (25,7 %)

4. Toimialakohtaiset perustelut

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	7 953	22 800	0	0	-100,0	0	0
Toimintakulut	-5 615	-21 650	-850	-850	-96,1	-10 000	0
Toimintakate	2 338	1 150	-850	-850	-173,9	-10 000	0
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	2 338	1 150	-850	-850	-173,9	-10 000	0

Palvelusuunnitelma

Keskusvaalilautakunta vastaa siitä, että vaalitoimitukset Kärkölen kunnassa suoritetaan oikeusministeriön antamien määräysten ja ohjeiden mukaan.

Vuonna 2020 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2021 toimitetaan kuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	7 953	22 800	0	0	-100,0	0	0
Toimintakulut	-5 615	-21 650	-850	-850	-96,1	-854	-859
Toimintakate	2 338	1 150	-850	-850	-173,9	-854	-859
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	2 338	1 150	-850	-850	-173,9	-854	-859

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423
Netto	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tilintarkastaja valvoo kunnan hallintoa ja taloutta ja tarkastuslautakunta arvioi valtuuston tavoitteiden toteutumista kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Tarkastuslautakunta yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423
Netto	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-14 749	-15 260	-15 270	-15 270	0,1	-15 346	-15 423

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa keskushallinnosta, elinkeinotoimesta, maaseututoimesta, pelastustoimesta, sekä sosiaali- ja terveystoimesta.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

1. Kunnanvaltuusto arvioi strategian mittareiden toteutumisen
2. Kunnanhallitus tekee selvityksen asiakaspalvelun kehittämisestä
3. Kunnanhallitus kehittää talouden seuranta ja mittareita
4. Kunnanhallitus käynnistää esimiesten valmennusohjelman
5. Kunnanhallitus vastaa tiedonhallintalain velvoitteiden toimeenpanosta
6. Kunnanhallitus saattaa kiinteistöverokannan selvityksen päätökseen
7. Kunnanhallitus lisää asumisen markkinointia ja kehittää tonttimyyntiä
8. Kunnanhallitus kehittää yritys- ja järjestöyhteistyötä
9. Kunnanhallitus selvittää digitalisaation avulla saavutettavia säästöjä

Valtuustotason konsernia koskevat tavoitteet

Kärkölen Lämpö Oy

Kärkölen Lämpö tuottaa kaukolämpöä edullisella, mutta kuitenkin yhtiön liiketaloudellisen kannattavuuden takaavalla hinnalla.

Kärkölen Kuntala Oy

Kärkölen Kuntala Oy hoitaa ja kehittää rakennuskantaa siten, että sen käytettävyys ja arvo säilyvät.

Keskushallinto

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	41 484	83 740	79 000	79 000	-5,7	79 000	79 000
Kulut	-881 196	-1 025 290	-1 018 060	-1 018 060	-0,7	-1 023 150	-1 028 266
Netto	-839 712	-941 550	-939 060	-939 060	-0,3	-944 150	-949 266
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-839 712	-941 550	-939 060	-939 060	-0,3	-944 150	-949 266

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnanvaltuusto ylimpänä päätösvallan käyttäjänä vastaa kunnan toiminnan ja talouden keskeisten tavoitteiden asettamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta sekä laillisuuden valvonnasta. Lisäksi kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kunnanhallituksen nimeämiä toimikuntia ovat:

- kuntasuunnittelutoimikunta
- viestintä- ja markkinointitoimikunta
- ICT-toimikunta
- Huovila-toimikunta.

Keskustoimisto tuottaa hallinto- ja toimistopalveluja, joka sisältää seuraavat kokonaisuudet:

- keskustoimiston asiakaspalvelut
- taloushallinto
- henkilöstöhallinto
- asiakirjahallinto ja arkistointi
- tiedonhallinta ja tietoturva
- viestintä ja markkinointi
- velkaneuvonta
- pieneläinten talteenotto
- työllistäminen
- etsivä nuorisotyö
- työpajatoiminta
- joukkoliikennepalvelut.

Keskustoimisto tuottaa käyntiasiointi- ja puhelinpalvelun sekä vastaa sähköisestä asioinnista. Keskustoimisto tekee selvityksen asiakaspalvelun asiakaslähtöisestä kehittämisestä.

Keskustoimiston talous- ja henkilöstöhallinnon kehittäminen tapahtuu yhteistyössä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuspalveluja tuottavan kumppanin kanssa.

Kehittämiskohteena on erityisesti talouden seurannan ja mittareiden kehittäminen. Toinen kehittämiskohde on esimiesvalmennuksen käynnistäminen, jolla vahvistetaan esimiesten suoriutumista ja kyvykkyyttä strategista työkykyjohtamiseen.

Keskustoimisto panostaa merkittävästi asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kehittämiseen ottaen huomioon tiedonhallintalain velvoitteiden toteuttamisen. Kunta siirtyy sähköiseen asianhallintaan vuoden 2020 aikana.

Keskustoimisto vastaa keskitetysti kunnan tietohallinto- ja tietotekniikka-palveluista, jotka ostetaan palvelusopimukseen pohjautuen Hollolan kunnalta. ICT-toimikunnan tehtävänä on tehdä kehitysehdotuksia ja tukea keskustoimistoa vuoden 2020 alussa voimaan astuvan tiedonhallintalain velvoitteiden toteuttamisessa.

Markkinointi ja tiedotus

Kunnan markkinointi toimenpiteet toteutetaan kunnan omana työnä sekä ostopalveluita käyttäen. Erityisesti asumisen markkinointia tehostetaan ja sen vaikuttavuuteen kiinnitetään huomioita. Tonttimyyntiä kehitetään ostopalvelujen avulla. Markkinointiin rekrytoidaan osa-aikainen työntekijä.

Kunnanhallituksen alainen viestintä- ja markkinointitoimikunta valmistelee viestintä- ja markkinointistrategiaan pohjautuen viestintään ja markkinointiin liittyviä linjauksia ja toimenpiteitä.

Työllisyyden hoito

Kunnan vastuulla olevat työllisyyteen liittyvät asiat hoidetaan keskushallinnon toimesta. Kunta maksaa yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden työmarkkinatuesta 50 % ja yli 1000 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta 70 %. Työmarkkinatukimenot ovat edelleen iso osa työllisyydenhoidon menoista, vaikkakin menojen kasvu on hidastunut. Työttömiä tavataan aktiivisesti, ja tuetaan yksilöllisen suunnitelman pohjalta.

Yli vuoden työttömänä olleiden määrä on edelleen laskusuuntainen. 2018 syyskuussa yli vuoden työttömänä olleita oli 77, ja samaan aikaan vuonna 2019 heitä on ollut 53. Muutos on siis -31%. Työttömien määrä kokonaisuudessaan on kasvanut ja oli syyskuun 2019 lopussa 7% enemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan. Määrällisesti työttömiä työnhakijoita on vuoden 2018 syyskuussa ollut 193, ja vuoden 2019 syyskuussa 207. Nuorten työttömien osuus oli syyskuussa samaa tasoa, kuin edellisvuonna. Alle 25-vuotaita työttömiä työnhakijoita oli 22. Nuorten työpajatoiminta on käynnistetty vastaamaan tähän haasteeseen ja lähivuosina on oletettavaa, että nuorten työttömien osuus vähenee nykyisestä.

Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä virtavarantokaavio, passiivisten työmarkkinatukien kuntaosuusmaksut sekä työllisyysaste yhdessä osoittavat, että pitkään työttömänä olleisiin henkilöihin kunnan panostukset ovat tuottaneet toivottua tulosta, mutta panostusta tarvitaan vielä, jotta päästään tukemaan kuntalaisia työttömyyden varhaisemmassa vaiheessa.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä toteuttaa sosiaalihuoltolain mukaisen kuntouttavan työtoiminnan sekä sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan. Kuntouttavassa työtoiminnassa voi olla myös kunnan toimialoilla, ja tämä yhteistyö Kärkölässä on ollut kiitettävää.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän yhteistoimintaneuvotteluista johtuvat henkilöstövaikutukset vaikuttavat luonnollisesti myös Kärkölen palveluihin. Yhteistoimintaneuvotteluissa päätettiin lopettaa työikäisten palvelujen tulosalueella työttömien eläkeselvittelyn pääosin ostopalveluihin perustuva toiminta ja vähentää työttömien terveystarkastuksiin osoitettavaa terveydenhoitajien työpanosta. Työttömien palvelutarpeen arviointeihin ja aktivointityöhön osoitetut sosiaaliohjaajien henkilöstöresurssit vähenevät ja kuntouttavan työtoiminnan palveluissa järjestellään esimiestehtävät uudelleen esimiesten vähenemisen seurauksena.

Työllisyydenhoitoon tullaan vuonna 2020 kiinnittämällä erityistä huomiota. Kärkölen kunta on mukana hakemassa Lahden seudulle työllisyyden kuntakokeilua. Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet.

Merkittävin muutos kokeilussa on se, että kuntakokeilun ajan kokeilukunta vastaa kokeilun asiakasryhmän julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta. Kuntien on tuotava kokeiluun omia resursseja palvelutason kohottamiseksi ja palvelujen kehittämiseksi. Työ- ja elinkeinoministeri antaa päätöksensä kokeiluun hyväksytyistä kunnista keväen 2020 aikana.

Etsivä nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö tarjoaa neuvontaa ja ohjausta 15–29 -vuotiaille nuorille. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota mahdollisuus turvalliseen ja luottamukselliseen aikuiskontaktiin. Etsivä nuorisotyö on nuorelle vapaaehtoista ja maksutonta ja se perustuu nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Työpaja

Työpajatoiminnan toiminta-ajatuksena on toteuttaa nuorten työpajatoimintaa seinättömän työpajamallin mukaisesti ja tarjota nuoren yhteiskuntaan sijoittumista tukevaa ja voimavaroja vahvistavaa toimintaa yksilöllisesti ja tarvelähtöisesti. Toiminta vastaa tavoitteiltaan pitkälti etsivän nuorisotyön tavoitteita.

Keskeisenä tehtävänä työpajatoiminnassa on saada kaikki tukea tarvitsevat kärköläläiset nuoret tarvittavien tukitoimien piiriin. Tavoitteena on kehittää menetelmiä, jotka tukevat nuorten elämäntaitoja, sosiaalista vahvistumista, toiminta- ja työkykyä sekä ennaltaehkäistä nuorten päihde- ja huumausaineiden käyttöä ja epäsosiaalista käyttäytymistä.

Toiminnan sisältö mitoitetaan yksilöllisesti jokaisen nuoren työ- ja toimintakyvyn mukaisesti. Vaihtelevien tarpeiden vuoksi toiminta vaihtelee sisällöltään työtaitojen kartuttamisesta päivärytmin ja elämänhallinnallisten taitojen opetteluun.

Työpajan ensisijainen kohderyhmä on nuoret, mutta työpajalle voi työllisyshoidon kautta työllistyä myös palkkatuella avustaviin ohjaustehtäviin iästä riippumatta. Työpajalta on mahdollista myydä palvelua kuntalaisille (pieniä korjaus- tai pihatöitä tms.), mutta tämä on riippuvainen asiakkaiden voimavaroista.

Työpajan toiminnan käynnistämiseksi saatiin valtionavustusta 30.000 euroa jakautuen vuosille 2019–2020 ja seuraavan hankekauden hakemus tulee jättää aluehallintovirastoon marraskuun 2019 loppuun mennessä. Tavoitteena on saada toiminnalle avustusta seuraavalle toimintakaudelle vähintään vastaava summa, kuin vuosille 2019–2020.

Elinvoima

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	85 482	139 300	144 250	144 250	3,6	144 250	144 250
Kulut	-582 878	-624 450	-640 690	-640 690	2,6	-643 893	-647 113
Netto	-497 396	-485 150	-496 440	-496 440	2,3	-499 643	-502 863
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-497 396	-485 150	-496 440	-496 440	2,3	-499 643	-502 863

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kunnan elinkeinotoimen peruslinjaukset valmistelee kunnanhallituksen alaisuudessa toimiva elinvoimayksikkö ja suunnittelua tukee pormestarin erikseen koollekutsuma elinkeino- ja talousryhmä.

Linjaukset toteutetaan käytännössä kunnan omana työnä ja käyttäen tarpeen mukaan ostopalveluja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	0	-30 740	-32 260	-32 260	4,9	-32 421	-32 583
Netto	0	-30 740	-32 260	-32 260	4,9	-32 421	-32 583
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	0	-30 740	-32 260	-32 260	4,9	-32 421	-32 583

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Maakunnallisella tasolla Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä on keskeinen yhteistyökumppani. Pääosa kunnan palvelutuotannosta liittyy kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Keskushallinnon toimialueella on hyvinvointityön koordinaatio kunnan omassa organisaatiossa ja ulkopuolisten organisaatioiden välillä. HYTE-työtä tehdään laaja-alaisesti eri ikäryhmissä ja toiminnan kustannukset muodostuvat pääasiallisesti palkkakustannuksista.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	56	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-14 856 042	-16 391 310	-15 980 350	-15 980 350	-2,5	-16 060 252	-16 140 553
Netto	-14 855 986	-16 391 310	-15 980 350	-15 980 350	-2,5	-16 060 252	-16 140 553
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-14 855 986	-16 391 310	-15 980 350	-15 980 350	-2,5	-16 060 252	-16 140 553

Lakisääteiset sosiaali- ja terveystoimen palvelut hoidetaan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän toimesta.

Seuraavassa taulukossa on erittely sosiaali- ja terveystoimen menoista.

Sosiaali- ja terveydenhuolto, eur	TP 2018	MTA 2019	TA 2020
Sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut	-8 876 904	-9 700 000	-9 446 130
Erikoissairaanhoido	-4 890 818	-5 371 400	-5 327 300
Akuutti 24	-567 505	-732 000	-618 170
Ensihoito	-139 512	-143 000	-148 530
Ympäristöterveydenhuolto	-129 385	-145 000	-137 750
Eläkemenoperusteiset eläkevakuutusmaksut	-224 509	-239 910	-242 470
Muut sosiaali- ja terveydenhuollon menot	-27 408	-60 000	-60 000,00
	-14 856 041	-16 391 310	-15 980 350

Maaseututoimi

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	111 000	116 800	15 400	15 400	-86,8	15 400	15 400
Kulut	-101 540	-123 150	-62 830	-62 830	-49,0	-63 144	-63 460
Netto	9 460	-6 350	-47 430	-47 430	646,9	-47 744	-48 060
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	9 460	-6 350	-47 430	-47 430	646,9	-47 744	-48 060

Palvelusuunnitelman kuvaus

Maaseututoimi vastaa maaseutualueiden kehittämisestä ja kunnan maa- ja metsätilojen hoitamisesta.

Maataloushallinnon viranomaistehtävistä vastaa Asikkalan kunnan hoitama maataloushallinnon yhteistoiminta-alue.

Seuraavassa taulukossa esitetään maataloushallinnon suoritetietoja Kärkö-
län kunnan osalta.

	Ta2016	Ta2017	Ta2018	Ta2019
Tukitilat	146	141	141	141
Maksetut tuet, milj. euroa	5,40	5,40	5,15	5,10

Kunta omistaa metsätalousmaata 154 ha. Viljelykäytössä on 22,9 ha peltoa.

Maaseututoimi, yksityistiet

Uuden yksityistielain myötä kuntien yksityistielautakunnat lakkautetaan ja vuosi 2019 on viimeinen toimintavuosi.

Yksityistietoimessa panostetaan neuvontaan yksityisteiden tiekuntien hallinnon ja toimintaedellytysten muutostilanteessa.

Mahdolliset yksityistieavustukset jaetaan teknisen lautakunnan toimesta.

Pelastustoimi

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-434 627	-431 620	-444 830	-444 830	3,1	-447 054	-449 289
Netto	-434 627	-431 620	-444 830	-444 830	3,1	-447 054	-449 289
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-434 627	-431 620	-444 830	-444 830	3,1	-447 054	-449 289

Palvelusuunnitelman kuvaus

Pelastustoimi käsittää yleisen onnettomuuksien ehkäisyyn, valistuksen ja neuvonnan, varsinaisen sammutus- ja pelastustoiminnan, väestönsuojelun sekä öljyvahinkojen torjunnan.

Pelastustoimesta ja öljyvahinkojen torjunnasta vastaa Päijät-Hämeen pelastuslaitos. Väestönsuojelusta vastaa kunta.

Kunnanhallitus yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	238 022	339 840	238 650	238 650	-29,8	238 650	238 650
Kulut	-16 856 283	-18 626 560	-18 179 020	-18 179 020	-2,4	-18 269 915	-18 361 265
Netto	-16 618 261	-18 286 720	-17 940 370	-17 940 370	-1,9	-18 031 265	-18 122 615
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-16 618 261	-18 286 720	-17 940 370	-17 940 370	-1,9	-18 031 265	-18 122 615

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölän kunta tuottaa itse sivistystoimen palvelut lukuun ottamatta joitakin esi- ja perusopetuksen vaativan erityisen tuen palveluja, jotka se ostaa naapurikunnilta sekä kirjastotoimen johdon palveluita ja kirjaston aineistokannan käsittelyyn yhteisenä kokonaisuutena liittyviä palveluja.

Sivistystoimen palveluilla tuetaan ja annetaan laaja-alaista ja monipuolista hoitoa, kasvatusta ja opetusta lapsille ja nuorille. Lisäksi tarjotaan vapaa-aikatoimen palveluja kuntalaisille heidän hyvinvointinsa edistämiseksi sekä luodaan edellytyksiä sosiaaliselle kasvulle ja yhteistyössä toimimiselle.

Sivistyspalvelut huolehtivat laadukkaasti varhaiskasvatuksen, yleissivistävän koulutuksen, muiden kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä vapaa-aikapalvelujen järjestämisestä lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

1.1.2019 tapahtuneen organisaatiomuutoksen jälkeen hyvinvointityön koordinointi kuuluu kunnanhallitukselle.

Strategiset valtuustotason sitovat tavoitteet talousarviovuodelle 2020:

1. Kunnan hyvinvointiryhmä koordinoi, että hyvinvointi sisällytetään jokaisen toimialan talousarvioon ja toimintasuunnitelmiin.
2. Perusopetuksen osalta koulukiusaamista ennaltaehkäisevien toimien tehostaminen siten, että kiusaamisen määrä vähenee lukuvuoden 2018–2019 tasosta. Indikaattoreina Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskyselyn ja KivaKoulu tilannekartoituksen tulokset.
3. Jokainen oppivelvollisuuden suorittanut nuori saavuttaa perusopetuksen päättötodistuksen.

Sivistystoimen hallinto

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-119 507	-53 230	-278 830	-278 830	423,8	-280 224	-281 625
Netto	-119 507	-53 230	-278 830	-278 830	423,8	-280 224	-281 625
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-119 507	-53 230	-278 830	-278 830	423,8	-280 224	-281 625

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa ja tukea sivistystoimialan palveluiden tuottaminen.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta toimii sivistystoimen monijäsenisenä toimielimenä. Toimialan asiat lautakunnalle valmistelee sivistysjohtaja.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla on budjetti- ja kehittämisvastuu omasta toimialastaan. Kirjastotoimesta sivistys- ja hyvinvointilautakunta vastaa ainoastaan osittain, koska kirjasto on edelleen yhteinen Hollolan kunnan kanssa. Kehittämisvastuu kirjaston toiminnasta on kuitenkin sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla. Hollolan hyvinvointivaliokunnalla on edelleen hallinnollinen vastuu Kärkölen kirjastosta. Kirjastotoimen johdon palvelut sekä kirjaston aineistokannan käsittelyn yhteisenä kokonaisuutena ostetaan Hollolasta ja aineisto on yhteistä.

Yleishyödyllisten yhdistysten avustaminen vuosittain on sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävä. Avustusmääräraha 19 000 euroa sisältyy sivistys- ja hyvinvointilautakunnan määrärahaan. Avustusten jaossa kiinnitetään huomiota siihen, kuinka avustettava toiminta tukee kunnan strategiaa ja tavoitteita. Tavoitteina ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäisy ja yhteisöllisyyden lisääminen.

Hyvinvointityö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kuntalain mukaisesti kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta:

- kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti.
- tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä -odotukset ja luo sille edellytyksiä mm. hyvinvointipalveluilla.
- ehkäisee ja vähentää aktiivisesti sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta.
- tiedostaa, että hyvinvoinnin edistäminen on kunnan asukkaiden ja eri yhteisöjen yhteinen asia.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yksilöön, perheisiin, yhteisöihin, väestöön, elinoloihin, ja elinympäristöön kohdentuvaa toimintaa, jonka avulla parannetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä vähennetään eroja väestöryhmien välillä.

Kärkölän kunnassa terveydenhuoltolain 12 §:n tarkoittamasta hyvinvoinnin ja terveydenedistämisestä vastaa kukin johtoryhmän jäsen oman sektorinsa osalta.

Hyvinvointityötä koordinoivaan hyvinvointityöryhmään kuuluvat pormestari, kansliapäällikkö, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, alueellinen hyvinvointikoordinaattori sekä elinvoimasuunnittelija.

Hyvinvointityöryhmä koordinoi, että jokaiselle toimialalle laaditaan vuosittaiset tavoitteet, jotka perustuvat laajaan hyvinvointikertomukseen sekä kuntastrategiaan.

Hyvinvointityöryhmä toimii myös ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä vastaavana toimielimenä. Ehkäisevän työn osalta tehdään tiivistä seudullista yhteistyötä lähikuntien ja sosiaalialan osaamiskeskus verson kanssa.

Terveydenhuoltolaki (1326/2010, § 12) velvoittaa kunnat valmistelemaan hyvinvointikertomuksen kerran valtuustokaudessa. Vuonna 2016 valmistui laaja hyvinvointikertomus ja seuraavien vuosien aikana hyvinvointityöstä raportoidaan valtuustolle aina tilinpäätöksen yhteydessä laadittavalla vuosiraportilla.

Kärkölän kunnassa on systemaattisesti kehitetty ennaltaehkäisevää toimintaa kaikilla toimialoilla. Hyvinvointityöryhmä pyrkii varmistamaan, että kaikkien toimialojen talousarvioon on sisällytetty tavoitteita, joilla edistetään kuntalaisten hyvinvointia.

Moniammatillista työtä on kehitetty, ja erilaisilla kunnan, 3. sektorin ja seurakunnan yhteishankkeilla pyritään lisäämään eri-ikäryhmien hyvinvointia.

Kasvatus ja opetus

Kasvatuksen ja opetuksen vastuualueelle kuuluu varhaiskasvatus, yleisivistävä opetus sekä muut kasvatus- ja opetuspalvelut.

Varhaiskasvatus

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	144 275	145 000	145 000	145 000	0,0	145 000	145 000
Kulut	-2 171 630	-2 438 640	-2 162 040	-2 162 040	-11,3	-2 172 850	-2 183 714
Netto	-2 027 355	-2 293 640	-2 017 040	-2 017 040	-12,1	-2 027 850	-2 038 714
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-2 027 355	-2 293 640	-2 017 040	-2 017 040	-12,1	-2 027 850	-2 038 714

Palvelusuunnitelman kuvaus

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuuluu varhaiskasvatus ja varhais-erityiskasvatus päiväkodissa, esiopetuksessa ja perhepäivähoidossa. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluu yksityisen hoidon tuki ja sen kunnallinen lisä ja lasten kotihoidon tuki sekä varhaiskasvatuksen hallinto. Vuorohoito- palvelu tuotetaan yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota lapsiperheille turvallinen hoito- muoto ja näin mahdollistaa vanhempien työssä käyminen ja opiskelu sekä edistää lapsen tervettä kasvua, kehitystä ja oppimista. Tällä tavalla tuemme perheitä heidän toivomallaan tavalla ja edistämme perheiden hyvinvointia.

Varhaiskasvatus on osallistavaa, lapsen ja perheen tarpeet huomioon otta- vaa, tavoitteellista toimintaa, jota toteutetaan kehitykselle ja oppimiselle suotuisassa, turvallisessa ja terveellisessä toimintaympäristössä. Se perus- tuu kasvatusyhteistyöhön ja yhteisölliseen toimintaan, jossa lapsen huol- tajat ja lähiaikuiset tukevat lapsen kasvua ja kehitystä.

Varhaiskasvatuspalveluja uudistetaan kehittämällä toimintatapoja ja toi- mintaympäristöä uuden varhaiskasvatussuunnitelman periaatteiden poh- jalta.

Yleissivistävä koulutus

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	111 808	112 100	150 400	150 400	0,0	150 400	150 400
Kulut	-4 337 129	-4 269 390	-4 124 280	-4 124 280	-3,4	-4 144 901	-4 165 626
Netto	-4 225 321	-4 157 290	-3 973 880	-3 973 880	-4,4	-3 994 501	-4 015 226
Poistot	0	33 000	33 000	33 000	0,0	33 000	33 000
Tilikauden tulos	-4 225 321	-4 190 290	-4 006 880	-4 006 880	-4,4	-4 027 501	-4 048 226

Palvelusuunnitelman kuvaus

Yleissivistävän koulutuksen tavoitteena on monipuolisen ja laaja-alaisen sivistyksen antaminen lapsille ja nuorille uusia toimintatapoja, opetusmateriaaleja ja oppimisympäristöä hyödyntäen sekä tukea ja edistää heidän kasvua ja kehitystä.

Päämääränä on, että jokainen oppivelvollisuuden suorittanut nuori saavuttaa perusopetuksen päättötodistuksen. Tiedon ja osaamisen rinnalla opetus- ja kasvatustehtävä edistää kasvavan lapsen ja nuoren elämänhallintaa ja vuorovaikutustaitoja sekä arvopohjan ja tunne-elämän kehittymistä sekä syrjäytymisen ehkäisyä sekä kasvattaa ottamaan vastuun ympäristöstään kansainvälistyvässä maailmassa.

Palvelu sisältää perusopetuksen ja oppilashuollon sekä kasvatuskumppanuuden huoltajien kanssa.

Muut kasvatus- ja opetuspalvelut

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-32 679	-42 050	-42 300	-42 300	0,6	-42 512	-42 724
Netto	-32 679	-42 050	-42 300	-42 300	0,6	-42 512	-42 724
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-32 679	-42 050	-42 300	-42 300	0,6	-42 512	-42 724

Palvelusuunnitelman kuvaus

Palvelu luo edellytykset kuntalaisten osallistumiselle vapaan sivistystyön palveluihin.

Palvelu sisältää ostopalvelujen ja kuntaosuuksien korvaukset Lahden kaupungin hallinnoimalle Wellamo-opistolle, yliopistokeskuksen Kärkölen kuntaosuuden sekä musiikkiopetusta järjestäville tahoille (Lahden konservatorio, Lahden musiikkiopisto, Riihimäen musiikkiopisto) maksettavat korvaukset.

Kasvatus ja opetus yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	256 083	257 100	295 400	295 400	14,9	295 400	295 400
Kulut	-6 541 437	-6 750 080	-6 328 620	-6 328 620	-6,2	-6 360 263	-6 392 064
Netto	-6 285 354	-6 492 980	-6 033 220	-6 033 220	-7,1	-6 064 863	-6 096 664
Poistot	0	33 000	33 000	33 000	0,0	33 000	33 000
Tilikauden tulos	-6 285 354	-6 525 980	-6 066 220	-6 066 220	-7,0	-6 097 863	-6 129 664

Vapaa-aikatoimi

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	102 046	89 760	89 700	89 700	-0,1	89 700	89 700
Kulut	-1 047 086	-1 043 680	-1 064 380	-1 064 380	2,0	-1 069 702	-1 075 050
Netto	-945 040	-953 920	-974 680	-974 680	2,2	-980 002	-985 350
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-945 040	-953 920	-974 680	-974 680	2,2	-980 002	-985 350

Vapaa-aikatoimen vastuualue sisältää kirjastotoimen, kulttuuritoimen, nuorisotoimen ja liikuntatoimen. Toiminnoissa otetaan huomioon vahvasti kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulma.

Seuraavassa taulukossa on eritelty vapaa-aikatoimen nettokustannukset toiminnoittain.

	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kirjastopalvelut	-185 347	-207 550	-205 910
Kulttuuripalvelut	-39 695	-53 480	-44 770
Nuorisopalvelut	-165 382	-145 720	-150 340
Liikuntapalvelut	-554 616	-547 170	-573 660
	-945 040	-953 920	-974 680

Kirjastopalvelut**Palvelusuunnitelman kuvaus**

Kirjaston tehtävä on vastata ensisijaisesti kärköläläisten tiedon, itsensä kehittämisen ja virkistymisen tarpeisiin kehittämällä kirjastoa monipuolisena ja kaikkien tavoitettavissa olevana palveluverkostona. Palvelut tuotetaan yhdessä Hollolan kunnan kanssa.

Hollolan kirjaston osana Kärkölän kirjasto on mukana seudullisen kirjasto-yhteistyön kehittämisessä. Tähän liittyy myös työyhteisön osaaminen, uudistuminen ja koulutus. Palvelujen kustannustehokkuus nähdään osana talouden ja resurssien hallintaa.

Vuonna 2018 toteutetun Kärkikylän kirjaston kouluyhteistyöhankkeen vaikutuksesta tehostunutta kouluyhteistyötä jatketaan tukemalla koulussa toteutettavaa kirjallisuuden opetusta eri vuosiluokkien kirjastovierailuilla ja kirjaston laajalla kirjallisuusvalikoimalla

Kulttuuripalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kulttuuritoimi tukee kunnassa harjoitettavaa kulttuuritoimintaa, vaalii kotiseutuperinnettä ja järjestää kulttuuritapahtumia yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Huovilan puistolla on merkittävä asema Kärkölän kulttuuritoimessa ja matkailukohteena. Puistossa järjestetään kesäisin erilaisia tapahtumia ja näyttelyitä kaikenikäisille. Kesäkuun toisena sunnuntaina vietetään Kärkölä-päivää ja syyskuun viimeisenä perjantaina on Valon ja musiikin ilta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalla on vastuu tapahtumien järjestämisessä. Tarkoitus on, että kolmas sektori ja vapaaehtoiset kuntalaiset ovat aktiivisesti mukana tapahtumien ideoinnissa ja käytännön järjestelyissä.

Kulttuuriavustukset yhdistyksille jakaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Lautakunta päättää myös vuosittain kunnan kulttuuripalkinnon saajasta.

Nuorisopalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Nuorisotoimen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Tavoitteina ovat monipuoliset ennaltaehkäisevät nuorisotyön muodot, nuorisotakuun edistäminen sekä nuorten osallisuuden vahvistaminen.

Nuorisotoimen alaisia palveluita ovat muun muassa avoin nuorisotalotoiminta Järvelän Nuokulla, loma-aikojen toiminnan suunnittelu ja toteutus, erilaisten retkien, leirien ja tapahtumien järjestäminen, pienryhmätoiminta, kouluyhteistyö, Nuorisovaltuuston toiminta.

Nuorisojärjestöjen avustukset jakaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta.

Liikuntapalvelut

Palvelusuunnitelman kuvaus

Liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä kansalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon erityisryhmät.

Liikuntatoimen palveluksessa on kolme työntekijää. He työskentelevät uimahallilla (2) ja liikunnanohjaajana.

Liikuntapaikkojen ylläpidon kustannukset sisältyvät talousarvioon. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta on vastannut hallintosäännön mukaisesti 1.6.2017 alkaen liikuntatoimesta, mutta tekninen toimen vastuualueella on tuottaa sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tilauksen mukaan liikuntapaikkojen ylläpito ja kunnostaminen.

Erittymisenä painopistealueena on terveystoiminta. Sitä järjestää liikunnanohjaaja. Terveystoiminnan tavoitteena on vähentää terveydenhuoltomenoja. Sen avulla pyritään ohjaamaan asiakasta kantamaan vastuuta enemmän omasta terveydentilastaan.

Tulevaisuuden uhkakuvana on esimerkiksi tyyppin 2 (aikuistyyppin) diabeteksen lisääntyminen. Se on elintapasairaus, joka aiheuttaa yhteiskunnalle huomattavia kustannuksia ja on ehkäistävissä elämäntapaa muuttamalla.

Kuntalaisten aktiivisuutta liikkumiseen tai liikunnanjärjestämiseen palkitaan vuosittain Kunnan kuntalainen –palkinnolla, ja lisäksi palkitaan vuosittain menestyneitä urheilijoita.

Liikuntaseurojen avustukset jakaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	358 129	346 860	385 100	385 100	11,0	385 100	385 100
Kulut	-7 708 030	-7 846 990	-7 671 830	-7 671 830	-2,2	-7 710 189	-7 748 740
Netto	-7 349 901	-7 500 130	-7 286 730	-7 286 730	-2,8	-7 325 089	-7 363 640
Poistot	0	33 000	33 000	33 000	0,0	33 000	33 000
Tilikauden tulos	-7 349 901	-7 533 130	-7 319 730	-7 319 730	-2,8	-7 358 089	-7 396 640

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta toimii lupa- ja valvontaviranomaisena ja sen tehtävät jakautuvat rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun. Rakennusvalvonta palautui kunnan omaksi tehtäväksi vuoden 2019 alussa Lahden kaupungilta.

Ympäristönsuojelun vastuualueella toimii ympäristösihteeri ja rakennusvalvonnan viranhaltijatehtävät hoitaa tekninen johtaja, jonka tehtävistä 30 % on rakennusvalvontaa. Vuoden 2020 toimintakuluihin on lisäksi otettu huomioon teknisen toimen kanssa yhteinen projektityöntekijä, jonka työpanoksesta 1/3 on ympäristölautakunnan alaisuudessa ja loput 2/3 teknisen lautakunnan alaisuudessa.

Lautakunta ja sen alaiset viranhaltijat käsittelevät työssään erilaisia lupia, joiden määrään ei voi ennakolta vaikuttaa, vaan lupamäärien kehitys ja vaihtelu johtuvat ulkoisista tekijöistä kuten taloudellisista suhdanteista.

Ympäristölautakunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tulee lähteä kuntastrategiasta. Kunnan strategiassa tavoitteena on terveys ja turvallisuus ja toimenpiteenä on turvallisen ja terveellisen ilmapiirin ja ympäristön vaaliminen. Elinympäristöstä huolehtimiseen sisältyy puhtaan veden turvaaminen ja suuntaus lisätä uusiutuvan energian käyttöä sekä pyrkiä noudattamaan kestävä kehityksen periaatteita. Sekä ympäristönsuojelulle että rakennustarkastukselle laissa asetetut tavoitteet tukevat turvallisen ja terveellisen ympäristön vaalimista ja elinympäristöstä huolehtimisesta.

Rakennustarkastus

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	0	25 000	25 000	25 000	0,0	25 000	25 000
Kulut	-41 324	-57 440	-65 580	-65 580	14,2	-65 908	-66 237
Netto	-41 324	-32 440	-40 580	-40 580	25,1	-40 908	-41 237
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-41 324	-32 440	-40 580	-40 580	25,1	-40 908	-41 237

Palvelusuunnitelman kuvaus

Rakennustarkastus huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden, kuten kaavoituksen, hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisesta rakentamisessa ja rakennusten käytössä kestävästä kehitystä tukevalla tavalla, sekä vastaa rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Sitovat tavoitteet

- Käsittelyvalmiit lupahakemukset päätetään kolmessa viikossa.

Ympäristönsuojelu

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	12 642	13 000	13 000	13 000	0,0	13 000	13 000
Kulut	-73 877	-81 590	-87 300	-87 300	7,0	-87 737	-88 175
Netto	-61 235	-68 590	-74 300	-74 300	8,3	-74 737	-75 175
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-61 235	-68 590	-74 300	-74 300	8,3	-74 737	-75 175

Palvelusuunnitelman kuvaus

Ympäristönsuojelun tehtävänä on turvata kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö.

Sitovat tavoitteet

- Kunnan ympäristöstrategian valmistelu, jossa osana on liittyminen HINKU-verkostoon (hiilineutraalit kunnat). HINKU-kunnaksi liittyminen edellyttää puolestaan kuntien energiatehokkuussopimuksen laatimista.

Mittari

Tavoite ei ole mitattavissa, mutta itse hankkeessa luodaan mittareita.

- Selvitys niistä kiinteistöistä, joilla hajajätevesiasetuksen mukainen määräaika 31.10.2019 on mennyt umpeen eli selvitetään ne kiinteistöt, jotka sijaitsevat alle 100 m vesistöstä tai luokitellulla pohjavesialueella.

Mittari

Toimenpiteitä edellyttävät kiinteistöjen määrä kokonaismäärästä (tai kiinteistöt, joilta ei edellytetä toimenpiteitä)

Ympäristölautakunta yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	12 642	38 000	38 000	38 000	0,0	38 000	38 000
Kulut	-115 201	-139 030	-152 880	-152 880	10,0	-153 644	-154 413
Netto	-102 559	-101 030	-114 880	-114 880	13,7	-115 644	-116 413
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-102 559	-101 030	-114 880	-114 880	13,7	-115 644	-116 413

Tekninen lautakunta

Tuottaa omalla tehtäväalueellaan laadukkaita palveluja tilaajan kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisesti. Toiminnot ja palvelut tuotetaan laadukkaasti sekä taloudellisesti järkevästi ja asiakkaita tasapuolisesti kohdellen. Palvelutuotannossa pyritään hyödyntämään paikallista yrittäjyyttä sekä paikallisten seurojen palveluja.

Vastaa Kärkölän Veden ja Vuokkoharjun lämpölaitoksen toiminnasta verkostoineen sekä asemakaava-alueella olevien teiden kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Vastaa kunnan kiinteistöjen ja ulko- ja liikunta-alueiden kunnossapidosta.

Vastaa siivouspalvelujen tuottamisesta kunnan kiinteistöille ja ruokahuollon palvelujen tuottamisesta kouluille ja päiväkodille. PH Hyky:n tilaamista ateriapalveluannoksista vastaamme huhtikuun 30 pv:n asti. Sopimus on irtisanottu Hykyn puolesta 6 kk. aiemmin.

Laadituttaa yllä mainittuihin tehtäviin liittyviä suunnitelmia sekä vastaa käytännön maankäytön suunnittelusta.

Vastaa siitä, että henkilöstö on ammattitaitoista, palvelu- ja yhteistyökykyistä.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

1. Tekninen lautakunta huolehtii vesihuollosta, kiinteistöistä ja kaava-ten kunnossapidosta siten, että se takaa kuntalaisille terveellisen ja turvallisen asumisympäristön.
2. Teknisen toimen koko henkilöstölle taataan mahdollisuus yhteen koulutuspäivään vuodessa.

Tekninen suunnittelu

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	1 484	3 000	3 000	3 000	0,0	3 000	3 000
Kulut	-123 054	-134 120	-134 680	-134 680	0,4	-135 353	-136 030
Netto	-121 570	-131 120	-131 680	-131 680	0,4	-132 353	-133 030
Poistot	0	0	0	0	0,0	0	0
Tilikauden tulos	-121 570	-131 120	-131 680	-131 680	0,4	-132 353	-133 030

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää teknisen lautakunnan, hallinnon ja suunnittelun.

Teknisen toimen ja suunnittelun toimintaperiaate on luoda kestävän kehityksen periaatteita kunnioittaen kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä tarjota monipuolista tonttitarjontaa.

Asemakaavoitus, kiinteistöjen ja kunnallistekniikan suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus henkilöstön ja viranomaistahojen kanssa.

Teknisessä suunnittelussa on varattu määrärahaa kaavoitusohjelmassa 2020–2021 olevien hankkeiden suorittamiseen.

Teknisen toimen johtava viranhaltija on tekninen johtaja.

Kiinteistöt

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	3 175 700	3 077 930	3 161 090	3 161 090	2,7	3 161 090	3 161 090
Kulut	-2 364 354	-2 556 080	-2 228 870	-2 228 870	-12,8	-2 240 014	-2 251 214
Netto	811 346	521 850	932 220	932 220	78,6	921 076	909 876
Poistot	231 892	304 080	384 260	384 260	26,4	458 000	692 000
Tilikauden tulos	579 454	217 770	547 960	547 960	151,6	463 076	217 876

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää rakennetut kiinteistöt, liikuntapaikat, Huovilan puiston, yleiset alueet ja kaava-alueilla sijaitsevat puistot, sekä matonpesupaikan hoitamisen.

Kiinteistöpalvelujen tehtävä on huolehtia kunnan kiinteistöomaisuuden kunnosta oikein mitoitetuilla ja oikea aikaisilla korjauksilla sekä huolehtia siitä, että tilojen käyttäjillä on päivittäin käytössään terveelliset ja turvalliset toimintatilat.

Rakennuksia kunnan eri toimialojen käytössä on käyttötarkoituksen mukaan laskentatavasta riippuen 20 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kerrosala on noin 22 600 m². Rakennuksista neljä on vuokrattu Kuntala Oy:ltä. Kolme rakennusta on leasing-sopimuksella vuokrattu Danske Bankilta. Vuoden 2020 aikana puretaan 2 rakennusta, Virkatie 2 ja Virkatie 4. Kerrosala vähenee 770 m².

Rakennukset:

Kunnanvirasto
Järvelätalo
Tekninen varikko
Virkatie 2
Virkatie 4
Kirjasto
Nuokku
Urheilutalo
Opintienkoulu/Uimahalli
Paloasema
Vuokkoharjunkoulu/Päiväkoti
Vanhainkoti
Lepola
Ilppola koti
Huovilan asunto
Yhtenäiskoulu, keltasiipi
Varikko/Hähkäniementie 10
Terveysasema

Liikuntapaikkojen turvallisen käytön takaavaa kunnossapitoa kohdennetaan erityisesti käyttäjien toivomiin ajankohtiin ja uusia liikuntatiloja ja harrastuspaikkoja pyritään kohdentamaan erityisesti toiminnassaan aktiivisille harrastajaryhmille.

Kiinteistötoimen kuluihin on huomioitu kiinteistöjen leasing-vuokria 227 000 euroa.

Kiinteistötoimen palveluksessa on 2,7 kiinteistöhoitajaa ja yksi osa-aikainen liikunta-alueista vastaava työntekijä. Vuoden 2020 aikana palkataan eläköityvän työntekijän tilalle uusi ammattihenkilö.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

1. Alueiden, olosuhteiden ja kiinteistöjen kehittäminen.

Toimenpiteet:

- kiinteistöjen kunnosta ja terveellisyydestä huolehtiminen sekä kiinteistöjen käyttömahdollisuuksien edistäminen.
- Ilmanvaihtokanavien säännöllisellä tarkastamisella, huollolla ja suodattimien vaihdolla edistetään sisäilmasto-olojen pysymistä hyvällä tasolla.
- Sähköisen huoltokirjan käyttöä seurataan.

- Suoritetaan rakennusten perustusten kosteusteknistä tarkastelua sekä piha-alueiden valumavesien ohjaamiseen pois rakennusten seinustoilta kiinnitetään erityistä huomiota ja tehdään tarvittavia toimenpiteitä.

2. Elinympäristöstä huolehtiminen, leikkikenttien turvallisuus.

Toimenpiteet:

- Huolto ja valvonta suoritetaan niin, ettei viranomaiskatselmuksissa ilmene puutteita.

Liikenneväylät

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	3 642	0	0	0	0,0	0	0
Kulut	-280 807	-268 540	-280 600	-280 600	4,5	-282 003	-283 413
Netto	-277 165	-268 540	-280 600	-280 600	4,5	-282 003	-283 413
Poistot	273 163	272 740	287 520	287 520	5,4	289 000	276 000
Tilikauden tulos	-550 328	-541 280	-568 120	-568 120	5,0	-571 003	-559 413

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää kaavatiet ja muut tiet sekä alueet. Toiminnan tavoitteena on pitää kunnan kunnossapitovastuun mukaiset tiealueet ympärivuotisesti turvallisessa ja hoidetussa kunnossa.

Huomio pyritään erityisesti kohdentamaan jalankulku- ja pyöriteiden valaistukseen ja talvihoitoon.

Kaavateitä on 40,0 km, joista n. 95 % on päällystettyjä. Toimintakulut sisältävät avustuksen yksityisteiden kunnossapitoon.

Kaavateiden kunnossapidosta vastaa yksi vakituinen työntekijä. Talvikaudeksi on palkattu yksi avustava työntekijä.

Tekninen lautakunta jakaa talousarviossa päätetyn yksityistieavustuksen.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

1. Kaavateiden talvihoito ja liukkaudentorjunta suoritetaan oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti.
2. Liukastumistapaturmissa pyritään vahingottomaan vuoteen lisäämällä ennakoivaa hiekoitusta.

Kärkölen Vesi

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	925 781	995 000	995 000	995 000	0,0	995 000	995 000
Kulut	-489 039	-508 160	-471 130	-471 130	-7,3	-473 486	-475 853
Netto	436 741	486 840	523 870	523 870	7,6	521 514	519 147
Poistot	393 642	389 220	399 640	399 640	2,7	396 000	511 000
Tilikauden tulos	43 099	97 620	124 230	124 230	27,3	125 514	8 147

TULOSLASKELMA	TP 2018	TA+MUUT. 2019	TA 2020	Ero%
LIKEVAIHTO	924 403	995 000	995 000	0,0
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	1 377	0	0	
MATERIAALIT JA PALVELUT	-275 639	-309 630	-273 430	-11,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-110 913	-114 400	-106 800	-6,6
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA	-110 913	-114 400	-106 800	-6,6
PALVELUJEN OSTOT	-164 726	-195 230	-166 630	-14,6
HENKILÖSTÖKULUT	-193 906	-175 480	-171 540	-2,2
PALKAT JA PALKKIOT	-160 645	-146 410	-142 390	-2,7
HENKILÖSIVUKULUT	-33 261	-29 070	-29 150	0,3
ELÄKEKULUT	-28 321	-24 520	-24 970	1,8
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-4 940	-4 550	-4 180	-8,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-393 642	-389 220	-399 640	2,7
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTO	-393 642	-389 220	-399 640	2,7
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-19 494	-23 050	-26 160	13,5
LIIEKELYJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ) YHT.	43 100	97 620	124 230	27,3
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-98 964	-93 650	-96 250	2,8
MUUT RAHOITUSTUOTOT	681	1 500	1 500	0,0
MUILLE MAKSETUT KORKOKULUT	-45 905	-41 400	-44 000	6,3
KORVAUS PERUSPÄÄOMASTA	-53 748	-53 750	-53 750	0,0
MUUT RAHOITUSKULUT	7	0	0	
YLIJÄÄMÄ(ALIJÄ)ENN.SATUNN.ERIÄ YHT.	-55 864	3 970	27 980	604,8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-55 864	3 970	27 980	604,8

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kärkölen Vesi on kunnan muusta toiminnasta kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö.

Kärkölen Vedellä on noin 3 300 asukasta asiakkaina talousvesipuolella ja 2 340 asukasta jätevesipuolella. Asiakkaina on kotitalouksia, paikallista teollisuutta ja muuta palvelutoimintaa.

Vesilaitoksella käsitellään ja pumpataan verkostoon puhdasta pohjavettä 263 801 m³. Jätevettä vastaanotetaan puhdistamolle 270 403 m³.

Talousveden kulutuksen arvioidaan hieman laskevan edelleen. Vuotovesien vähentämiseksi tehdään tarkempia selvityksiä sekä maastotöitä, joilla pyritään paikallistamaan vuotokohtia.

Vesilaitoksen toimintaa ohjaa pyrkimys hyvään asiakaspalveluun ja asiakastyytyväisyyteen sekä tarve turvata toiminta-alueella asuvien kuntalaisten perusoikeuksiin kuuluva häiriötön puhtaan juomaveden saanti kaikissa tilanteissa.

Kärkölen Veden teknisestä toiminnasta huolehtii kaksi työntekijää.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

1. Elinympäristöstä huolehtiminen.

Toimenpiteet:

- Puhtaan veden jatkuva saanti turvataan verkoston ja säiliöiden säännöllisellä tarkkailulla ja huuhtelulla.
- Runkoverkosto huuhdellaan vuosittain ja säiliöt 2 vuoden välein.

Sisäinen palvelutuotanto

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	1 050 885	991 070	1 065 780	1 065 780	7,5	1 065 780	1 065 780
Kulut	-1 049 722	-962 710	-1 055 500	-1 055 500	9,6	-1 060 778	-1 066 081
Netto	1 163	28 360	10 280	10 280	-63,8	5 003	-301
Poistot	37 466	32 350	29 200	29 200	-9,7	26 000	24 000
Tilikauden tulos	-36 303	-3 990	-18 920	-18 920	374,2	-20 998	-24 301

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tulosalue sisältää konekeskuksen, lämpölaitoksen sekä siivous- ja ruoka-huollon.

Konekeskus

Konekeskuksen kalustoa pyritään käyttämään tehokkaasti ja kaluston huolto ja uusiminen tehdään suunnitelmallisesti. Kalustoa on uusittu ja käyttöastetta pyritään pitämään tehokkaana.

Vuokkojarjun lämpölaite

Lämpölaitoksesta toimitetaan lämpöä käyttäjille riittävästi ja laitoksen oikealla käytöllä ja huolloilla varmistetaan edullinen, häiriötön ja ympäristöystävällinen lämmöntuotanto.

Ruokapalvelut

Kärkölän kunnan ruokapalveluja tuotetaan kahdessa valmistuskeittiössä. Opintien ja Vuokkojarjun keittiöissä valmistetaan koulupäivinä yhteensä noin 600 lounasta ja lisäksi aamu- ja välipalat varhaiskasvatukseen. Lisäksi valmistetaan Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilaamat yksittäin pakatut ateriapalveluannokset, joita on noin 28 annosta päivässä.

Opintien keittiö tarjoaa henkilökunnalle mahdollisuuden työpaikkalounaaseen. Kunnan eläkeläisillä on mahdollisuus käydä ruokailemassa Opintien koulun ruokalassa sen jälkeen, kun kouluruokailu on päättynyt, jos ruokaa on jäänyt jäljelle.

Vuoden 2020 tuotannoksi on arvioitu noin 151 000 suoritetta (1 suorite = lounaat ja muut ateriat lounaiksi muutettuna).

Toiminnan lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita ruokapalveluja mm. koulujen oppilaille, päiväkotilapsille, vanhuksille (ateriapalvelu) sekä henkilöstölle. Hykyn kunnalta ostama kotiin kuljetettujen aterioiden tuottamispalvelu lakkaa 1.5.2020. Hyky on irtisanonut sopimuksen. Laadukkaalla ruokapalvelulla on suuri merkitys päiväkotilasten, koululaisten ja vanhusten terveyteen ja hyvinvointiin.

Ruokapalvelun kustannuksista yli puolet on henkilöstökuluja. Elintarvikkeiden osuus on alle 30 % ja sisäiset vuokrat vievät 10%.

Ruokahuolto työllistää 8 työntekijää, joista yksi on osa-aikainen. Palvelupäällikön työajasta noin puolet kuluu ruokapalvelun tehtävissä.

Siivouspalvelut

Siivottavaa pinta-alaa on noin 10 500 m². Siivottavia kohteita ovat koulu-kiinteistöt, uimahalli, päiväkotito, paloasema, kirjasto, nuorisotalo ja kunnanvirasto.

Puhtaanapitotyötä tekee 8 työntekijää, joista yksi toimii tiimivastaavana. Lisäksi yksi työntekijä työskentelee oppisopimuksella määräaikaaisessa työsuhteessa 25 tuntia viikossa. Tarvittaessa lisäpalvelua ostetaan yksityisiltä toimijoilta. Palvelupäällikön työpanoksesta lasketaan puolet siivouspalveluun.

Siivouspalvelun kustannuksista suurin osan eli 90 % muodostuu henkilöstökuluista. Aineisiin ja tarvikkeisiin menee noin 4 %.

Valtuustotason sitovat tavoitteet:

Hyvinvointi, Terveys ja Turvallisuus.

Tavoitteena on siistien tilojen avulla luoda viihtyisyyttä, turvallisuutta ja ylläpitää terveyttä.

Kunnan ruokapalvelut toimivat ravitsemussuosituksia noudattaen ja valmistuen maistuvaa, laadukasta ja monipuolista ruokaa asiakkailleen.

Pyrimme kasvattamaan tasaisesti kotimaisen ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuutta ruokalistasuunnittelun avulla.

Tarjoamme ruokaa asiakaslähtöisesti ja edistämme terveellistä ruokakulttuuria mm. tarjoamalla kasvisvaihtoehdon kaikille koululaisille.

Henkilökunnan työssä jaksamista työhyvinvointia seurataan säännöllisesti. Työntekijöiden kanssa yhdessä mietitään keinoja, joilla työssä selviytymistä voidaan edistää. Vuosittain käydään työntekijän kanssa kehityskeskustelu ja säännöllistä työpaikan palaverikäytäntöä jatketaan ja sen sisältöä kehitetään. Hyvinvointikysely ja sen tulosten purkaminen toteutetaan vuosittain.

Tekninen lautakunta yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	5 157 492	5 067 000	5 224 870	5 224 870	3,1	5 224 870	5 224 870
Kulut	-4 306 976	-4 429 610	-4 170 780	-4 170 780	-5,8	-4 191 634	-4 212 592
Netto	850 516	637 390	1 054 090	1 054 090	65,4	1 033 236	1 012 278
Poistot	936 163	998 390	1 100 620	1 100 620	10,2	1 169 000	1 503 000
Tilikauden tulos	-85 647	-361 000	-46 530	-46 530	-87,1	-135 764	-490 722

Käyttötalous yhteensä

	TP 2018	TA 2019	TA ehd. 2020	TA 2020	Muut %	TS 2021	TS 2022
Tuotot	5 774 238	5 814 500	5 897 620	5 897 620	1,4	5 897 620	5 897 620
Kulut	-29 006 854	-31 079 100	-30 203 310	-30 203 310	-2,8	-30 354 327	-30 506 098
Netto	-23 232 616	-25 264 600	-24 305 690	-24 305 690	-3,8	-24 456 707	-24 608 478
Poistot	936 163	1 031 390	1 133 620	1 133 620	9,9	1 202 000	1 536 000
Tilikauden tulos	-24 168 779	-26 295 990	-25 439 310	-25 439 310	-3,3	-25 658 707	-26 144 478

5. Tuloslaskelma

KÄRKÖLÄN KUNTA

	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	Muutos	Muut%	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	5 774 236	5 814 500	5 897 620	83 120	1,4	5 898 000	5 898 000
Myyntituotot	2 416 452	2 438 800	2 406 330	-32 470	-1,3		
Maksutuotot	227 342	263 860	263 800	-60	0,0		
Tuet ja avustukset	148 108	216 740	223 650	6 910	3,2		
Muut tuotot	2 982 334	2 895 100	3 003 840	108 740	3,8		
Valmistus omaan käyttöön	0						
Toimintakulut	-29 006 855	-31 079 100	-30 203 310	875 790	-2,8	-30 354 000	-30 506 000
Palkat ja palkkiot	-4 566 956	-4 791 700	-4 795 710	-4 010	0,1		
Henkilösivukulut	-1 354 419	-1 355 290	-1 380 120	-24 820	1,8		
Eläkekulut	-1 194 949	-1 208 930	-1 242 180	-33 250	2,8		
Muut henkilöstösivukulut	-159 470	-146 360	-137 930	8 430	-5,8		
Palvelujen ostot	-18 410 213	-20 039 030	-19 477 520	561 510	-2,8		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 327 532	-1 377 480	-1 265 360	112 120	-8,1		
Avustukset	-580 528	-588 800	-523 390	65 410	-11,1		
Muut kulut	-2 767 207	-2 926 800	-2 761 210	165 590	-5,7		
Toimintakate	-23 232 619	-25 264 600	-24 305 690	958 910	-3,8	-24 456 000	-24 608 000
Verotulot	15 663 493	16 649 000	16 894 000	245 000	1,5	17 317 000	18 020 000
Valtionosuudet	7 860 505	7 817 000	8 679 630	862 630	11,0	8 767 000	8 854 000
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	57 907	35 000	35 000	0	0,0	35 000	35 000
Muut rahoitustuotot	85 043	84 750	106 750	22 000	26,0	69 000	69 000
Korkokulut	-127 645	-151 400	-164 000	-12 600	8,3	-235 000	-255 000
Muut rahoituskulut	-76 602	-74 130	-73 250	880	-1,2	-75 000	-80 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-61 297	-105 780	-95 500	10 280	-9,7	-206 000	-231 000
Vuosikate	230 085	-904 380	1 172 440	2 076 820	-229,6	1 422 000	2 036 000
Poistot ja arvonalentumiset				0			
Suunnitelman mukaiset poistot	-936 163	-1 031 390	-1 133 620	-102 230	9,9	-1 202 000	-1 536 000
Satunnaiset erät							
Satunnaiset tuotot							
Tilikauden tulos	-706 078	-1 935 770	38 820	1 974 590	-102,0	220 000	500 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-706 078	-1 935 770	38 820	1 974 590	-102,0	220 000	500 000

6. Investointiosa

RAKENTAMISOHJELMA 2020 - 2024

	1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnanhallitus						
Maanosto						
Osakkeiden osto						
Maanmyynti		10	10	10	10	10
Kunnanhallitus, menot yhteensä						
Kunnanhallitus, tulot yhteensä		10	10	10	10	10
Sivistystoimi						
Yhtenäiskoulun kalusteet				450		
Sivistystoimi, menot yhteensä		0	0	450	0	0
Kiinteistöt						
Yhtenäiskoulun 2. vaihe		1 350	4 472	3 200		
Liikuntahallin rakentaminen		2 950	1 500			
Avustus liikuntapaikkarakentamiseen		750				
Urheilukentän peruskorjaus				350		
Keskuspuiston kunnostaminen		25	25			
Avustus keskuspuiston kunnostamiseen		25				
Kiinteistöjen korjauksia (pitkätähtäimen suunnitelma)		250	100	100	100	100
Tekojäärata (10% osuus)				40		
Kiinteistöt, menot yhteensä		4 575	6 097	3 690	100	100
Kiinteistöt, tulot yhteensä		775	0			
Liikenneväylät						
Liikenneväylien päällystys		50	50	50	50	50
Liikenneväylien valaistus		70	70	70	70	70
Liikenneväylien rakentaminen ja korjaus		30	30	30	30	30
Valkjärven alueen kaavatiet			50	50		
Opintien liikennejärjestelyjen 2. vaihe		45				
Liikenneväylät, menot yhteensä		195	200	200	150	150
Kärkölän Vesi						
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus		100	100	50	50	50
Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen		50	40	40	40	40
Valkjärven alueen vesihuolto			75	75		
Jätevedenpuhdistamon saneeraus			1 650	1 450		
Jätevesipumppaamoiden saneeraus		45	45			
Kärkölän Vesi, menot yhteensä		195	1 910	1 615	90	90
Kärkölän Vesi, tulot yhteensä						
Sisäinen palvelutoiminta						
Sisäinen palvelutoiminta, menot yhteensä						
Investointimenot yhteensä		4 965	8 207	5 955	340	340
Investointitulot yhteensä		785	10	10	10	10
Nettomenot yhteensä		4 180	8 197	5 945	330	330

RAKENTAMISOHJELMA 2020–2024

Investointien perustelut

Kunnanhallitus edellyttää, että investointiosassa esitetyille kohteille tehdään hyväksytty toteutussuunnitelma ennen investoinnin aloittamista ja suunnitelman hyväksyy toimialajohtaja.

Yhtenäiskoulun kalusteet

Yhtenäiskoulun 2. vaiheen kaluste ja opetusvälinehankinnat.

Yhtenäiskoulun 2. vaihe

Käynnistetään Opintien koulun luokkatilat korvaavan hankkeen rakentamisvaihe. Kustannusten jakautuminen tuleville vuosille tarkentuu suunnittelun etenemisen myötä.

Liikuntahallin rakentaminen

Käynnistetään liikuntahallin rakentamisvaihe. Kustannusten jakautuminen tuleville vuosille tarkentuu suunnittelun etenemisen myötä.

Urheilukentän peruskorjaus

Urheilukentän peruskorjausta jatketaan erikseen teetettävän suunnitelman perusteella vuonna 2022.

Keskuspuiston kunnostaminen

Keskuspuiston kunnostustöiden jatkamiselle haetaan avustusta ja avustus on edellytys sille, että hanke käynnistetään.

Kiinteistöjen korjauksia (pitkäntähtäimen suunnitelma)

Kuntotutkimuksissa havaittuja kiireellisiä korjauksia tehdään kiinteistöjen korjausvelkakohteiden kustannusarvion mukaisesti.

Tekojääradan rakentaminen

Urheilualueelle rakennetaan jääkiekkokaukalon kokoinen tekojää-aluevuonna 2022. Hankkeen toteutuminen edellyttää liikuntapaikka-avustusta ja yhteistyötä paikallisten yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Liikenneväylien päällystäminen

Huonokuntoisia kaavateitä päällystetään kohteiden kiireellisyysjärjestyksessä.

Liikenneväylien valaistus

Elohopeahöyryvalaisimia muutetaan LED-valaisimiksi eri liikenneväylillä.

Liikenneväylien rakentaminen ja korjaus

Liikenneväylien korjauksia eri kohteissa

Valkjärven alueen kaavatiet

Käynnistetään Valkjärven asuntoalueen kaavateiden rakentaminen.

Opintien liikennejärjestelyjen 2. vaihe

Uudisrakentamisvaiheen aiheuttamat hulevesijärjestelyt vaativat korjausrakentamista.

Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus

Kohteita, joissa vuotovesiä valuu viemäriverkoston, kartoitetaan tarkemmin ja tehdään maastotöitä vuotojen paikallistamiseksi.

Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen

Liittymiä rakennetaan hyväksytyillä toiminta-alueilla oleviin kiinteistöihin.

Valkjärven alueen vesihuolto

Käynnistetään Valkjärven alueen kunnallistekniikan rakentaminen. Rakentaminen aloitetaan vasta kun tontteja alueelta on myyty.

Jätevedenpuhdistamon saneeraus/siirtoviemäri

Puhdistamon saneeraus/uudisrakentaminen tai siirtoviemäriin rakentaminen aloitetaan 2021 ja pyritään saamaan käyttökuntoon keväällä 2022.

Jätevedenpumppaamoiden saneeraus

Toimintavarmuuden parantamiseksi uusitaan kriittisimmät ja kiireellisimmät pumppaamot. Vuonna 2020 kaksi ja vuonna 2021 kaksi pumppaamoa.

7. Rahoitusosa

TALOUSARVION RAHOITUSOSA	TP 2018	MTA 2019	TA 2020	TS2021	TS2022
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	230 085	-904 380	1 172 440	1 422 000	2 036 000
Satunnaiset erät	0				
Tulorahoituksen korjauserät	-20 282		0	0	0
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-596 956	-5 975 000	-4 965 000	-8 207 000	-5 955 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	775 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 485	10 000	10 000	10 000	10 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-366 668	-6 869 380	-3 007 560	-6 775 000	-3 909 000
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-12 296		0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	102 000	102 000	102 000	102 000	102 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	5 240 780	3 505 560	7 533 000	5 007 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-598 256	-600 000	-600 000	-860 000	-1 200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0				
Oman pääoman muutokset	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 303 350	0			0
Rahoituksen rahavirta	794 797	4 742 780	3 007 560	6 775 000	3 909 000
Rahavarojen muutos	428 129	-2 126 600	0	0	0
Rahavarat 1.1.	1 665 249				
Rahavarat 31.12.	2 093 378				
Rahavarojen muutos	428 129				

8. Talousarvion sitovuustasot

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

	Määrärahat	Tuloarvio
Käyttötalous		
Toimielin		
Keskusvaalilautakunta	850	
Tarkastuslautakunta	15 270	
Kunnanhallitus	18 179 020	238 650
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	7 684 510	396 100
Ympäristölautakunta	152 880	38 000
Tekninen lautakunta	4 170 780	5 224 870
Tuloslaskelmaosa		
Verotulot		16 894 000
Valtionosuudet		8 679 630
Korkotulot		35 000
Korkomenot	164 000	
Muut rahoitustulot		106 750
Muut rahoitusmenot	73 250	
Investointiosa		
Toimielin		
Kunnanhallitus		
Maanmyynti		10 000
Tekninen lautakunta		
Yhtenäiskoulun 2. vaihe	1 350 000	
Liikuntahallin rakentaminen	2 950 000	
Avustus liikuntapaikkarakentamiseen		750 000
Keskuspuiston kunnostaminen	25 000	
Avustus keskuspuiston kunnostamiseen		25 000
Kiinteistöjen korjauksia (pitkätähtäimen suunnitelma)	250 000	
Liikenneväylien päällystys	50 000	
Liikenneväylien valaistus	70 000	
Liikenneväylien rakentaminen ja korjaus	30 000	
Opintien liikennejärjestelyjen 2. vaihe	45 000	
Vesi- ja viemäriverkoston saneeraus	100 000	
Vesi- ja viemäri liittymien rakentaminen	50 000	
Jätevesipumppaamoiden saneeraus	45 000	
Rahoitusosa		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset		102 000
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		3 505 560
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	600 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset		
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0
Talousarvion loppusumma	36 005 560	36 005 560

9. Taloussuunnitelma 2020-2023

tulovero%	21,75	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
	Tp2018	Tpe2019	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023
Toimintatuotot	5 774	5 860	5 898	5 898	5 898	5 898
Toimintakulut	29 007	31 043	30 203	30 354	30 506	30 658
TOIMINTAKATE	-23 233	-25 183	-24 305	-24 456	-24 608	-24 760
toimintakatteen kasvu%	3,7	8,4	-3,5	0,6	0,6	0,6
<i>Kunnallisverot</i>	13 911	14 125	15 050	15 415	15 730	15 730
<i>Yhteisöverot</i>	616	711	744	782	808	808
<i>Kiinteistöverot</i>	1 137	972	1 100	1 120	1 120	1 120
Verotulot	15 664	15 808	16 894	17 317	18 020	18 020
verotulojen kasvu %	-6,1	0,9	6,9	2,5	4,1	0,0
Valtionosuudet	7 861	7 981	8 680	8 767	8 854	8 854
	-4,2	1,5	8,8	1,0	1,0	0,0
Korkotuotot	58	50	35	35	35	35
Muut rahoitustuotot	85	84	106	69	69	69
Korkokulut	128	151	164	235	255	255
Muut rahoituskulut	77	74	73	75	80	80
VUOSIKATE	230	-1 484	1 173	1 422	2 036	1 883
Poistot	936	1 031	1 134	1 202	1 536	1 537
Satunnaiset erät						
Ylijäämä/alijäämä	-706	-2 515	39	220	500	346
Kumulatiivinen ylij/alij. 1000 eur	3 920	1 405	1 444	1 664	2 163	2 509
Kumulatiivinen ylij/alij. eur/asukas	880	320	333	388	511	597
Konserni:						
Kumulatiivinen ylij/alij. 1000 eur	1 274	-1 241	-1 202	-982	-483	-137
Kumulatiivinen ylij/alij. eur/asukas	286	-279	-274	-227	-113	-32
RAHOITUSLASKELMA						
<i>Tulorahoitus</i>						
<i>Vuosikate</i>	230	-1 484	1 173	1 422	2 036	1 883
<i>Satunnaiset erät</i>						
<i>Tulorahoituksen korjauserät</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Investoinnit</i>						
<i>Käyttöomaisuusinvestoinnit</i>	-597	-5 813	-4 965	-8 207	-5 955	-340
<i>Rahoitusos. investointimenoihin</i>			775			
<i>Käyttöomaisuuden myyntitulot</i>	0	10	10	10	10	10
Varsin. toiminta ja invest. netto	-367	-7 287	-3 007	-6 775	-3 909	1 553

Rahoitustoiminnan kassavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset 0 0

Antolainasaamisten vähennykset 102 102 102 102 102 102

Lainakannan muutokset

Nettolainan otto -598 9400 2905 6673 3807 -1655

Lyhytaikaisten lainojen muutokset

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset 129 0

Rahoitustoiminta, netto -367 9 502 3 007 6 775 3 909 -1 553

Lainakanta, 1.000 eur 8 292 17 692 20 597 27 270 31 077 29 422

Lainakanta eur /asukas 1 861 4 032 4 752 6 366 7 335 7 005